

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable Sr. Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 28 de febrer del 1934

SUMARI

S'obre la sessió a dos quarts de sis i cinc minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Sauret al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques sobre la continuació del ferrocarril de Lleida a Saint Giron.

Precs dels senyors Fronjosà i Romeva al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques referents a l'anunci de locaut en la indústria tèxtil.

Prec del senyor Ruiz i Ponseti al senyor Conseller d'Economia i Agricultura referent a la implantació de l'hora d'estiu.

Resposta del senyor Conseller d'Economia i Agricultura.

Lectura d'un projecte de Llei relatiu a la pròrroga del termini fixat per a portar a terme les tasques de la Comissió per a l'estudi de les Finances municipals.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret sobre el projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.

Lectura d'un article addicional al dictamen.

El senyor Tauler, per la Comissió, n'explica la finalitat.

Manifestacions del senyor Simó i Bofarull.

Intervenció del senyor Conseller de Justícia i Dret.

Rectificacions dels senyors Simó i Bofarull i Conseller de Justícia i Dret.

Es aprova l'article addicional.

Disposicions transitòries. — Lectura d'un vot particular signat pels senyors Sol i Abadal, que és rebutjat.

El senyor Tauler, per la Comissió, manifesta que, per creure-les innecessàries, han estat suprimides les cinquena i sisena.

Són aprovades, sense discussió, les disposicions transitòries primera, segona, tercera i quarta.

El senyor Simó i Bofarull demana a la Comissió que expliqui el motiu per què han estat suprimides les disposicions transitòries cinquena i sisena.

Li contesta el senyor Tauler per la Comissió

Rectificació del senyor Simó i Bofarull.

Són suprimides les disposicions cinquena i sisena i aprovades les restants.

Resta pendent de votació definitiva el projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.
 Discussió del dictamen de la Comissió especial (contractes de conreu), proposant una nova redacció dels capítols V, «Dret d'adquisició» i VI, «El contracte de rabassa morta».

Article 47. — El senyor Cerezo manifesta que la Comissió manté el redactat del dictamen i que recollirà en dos articles, que sotmetrà a la Cambra, algunes de les suggerències contingudes en una esmena del senyor Romeva a aquest article, rebutjant la resta de la dita esmena.

El senyor Romeva defensa la totalitat de la seva esmena.

Resposta del senyor Cerezo, per la Comissió, i rectificació del senyor Romeva.

Intervenció del senyor Simó i Bofarull.

Rectificacions dels senyors Cerezo i Romeva.

Noves rectificacions d'aquests senyors.

Intervenció del senyor Conseller de Justícia i Dret i nova rectificació del senyor Romeva.

En votació nominal és rebutjada l'esmena del senyor Romeva. Han votat a favor quatre senyors Diputats i en contra 43.

Manifestacions del senyor Xirau respecte a la forma de procedir a les votacions nominals.

Lectura d'una esmena presentada al mateix article pels senyors Ruiz i Ponseti, Fronjosà, Gerhard i Lloret.

El senyor Ruiz i Ponseti defensa l'esmena.

Per la Comissió, respon el senyor Cerezo.

Rectificació del senyor Ruiz i Ponseti.

Intervenció del senyor Galés adherint-se a la posició representada per l'esmena.

Rectificació del senyor Cerezo.

Nova rectificació del senyor Ruiz i Ponseti.

Amb els vots en contra de la Minoria socialista, és rebutjada l'esmena.

S'aprova l'art. 47 amb el vot en contra del senyor Romeva.

Es dona lectura a un projecte d'art. 47 bis presentat en forma d'addició pels senyors Romeva, Blasi, Simó i Bofarull i Lloret.

La Comissió no accepta l'addició.

El senyor Romeva la defensa.

Resposta del senyor Cerezo.

Rectificacions dels senyors Romeva i Cerezo.

Es rebutjada l'addició.

Articles 48 i 49. — Són aprovats sense discussió.

Article 50. — La Comissió accepta, modificant-la, una esmena presentada pels senyors Ruiz i Ponseti, Fronjosà, Gerhard i Lloret.

En nom dels signants, el senyor Ruiz i Ponseti retira la redacció de l'esmena per estar d'acord amb la de la Comissió.

Intervencions dels senyors Simó i Bofarull i Romeva, a conseqüència de les quals el senyor Cerezo, en nom de la Comissió, el senyor Conseller de Justícia i Dret i el senyor Ruiz i Ponseti, en nom dels signants de l'esmena, mantenen la primitiva redacció de l'article.

Es aprova l'art. 50 en la redacció del dictamen.

Article 51. — El senyor Ruiz i Ponseti defensa una esmena que ha presentat conjuntament amb els senyors Fronjosà, Gerhard i Lloret.

La Comissió no accepta l'esmena, si bé proposa una transacció entre el dictamen i l'esmena del senyor Ruiz i Ponseti.

Rectificació del senyor Ruiz i Ponseti.

Intervencions dels senyors Simó i Bofarull, Riera, Conseller de Justícia i Dret i Romeva.

Rectificacions dels senyors Ruiz i Ponseti, Cerezo i Conseller de Justícia i Dret.

L'esmena resta pendent de votació nominal.

Se suspèn el debat.

Ordre del dia per a la sessió de dijous.

S'aixeca la sessió a un quart de nou de la vetlla i onze minuts.

S'obre la sessió a dos quarts de sis i cinc minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha l'honorable senyor Conseller d'Economia i Agricultura.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

La continuació del ferrocarril de Lleida a Saint-Girons

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Sauret.

El Sr. SAURET: Senyors Diputats: Per a fer un prec al senyor Conseller d'Obres Públiques i Treball, en absència del qual prego al senyor President que vulgui transmetre-li. Aquest prec que faig, el subscriuen tots els Diputats de representació de Lleida degut a la importància que té la matèria. Cap allà l'any 1925, en plena eufòria — diríem — dictatorial, es va posar en explotació el tros de ferrocarril de Lleida a Balaguer, dit de Lleida a Saint-Girons, popularment conegut per Noguera-Pallaresa; són uns vint-i-sis quilòmetres. Després d'aquella inauguració tot feia creure que continuarien les obres d'aquest important ferrocarril internacional. Varen continuar les obres fins a Llorenç de Mongai. És un tram de dotze quilòmetres i en el qual hi ha construïdes les dues estacions de Gerpi Sant Llorenç; la línia també està estesa i les travesses a hores d'ara ja s'han de canviar, perquè estan podrides sense haver servit mai. Després hi ha l'explanació feta fins més enllà de Tremp. Aquesta explanació té una importància enorme perquè és d'un cost molt elevat; hi ha la cèlebre foradada de Montsec o de Terradets i els consegüents murs de contenció que també són molt importants. El ferrocarril Noguera-Pallaresa o Lleida-Saint Girons tindria, segons el projecte, 165 quilòmetres i costaria 148 milions i d'aquests ja se n'han gastat 61 milions. Actualment, com ja deia abans, l'explanació està feta fins més enllà de Tremp. No es demana la total construcció d'aquest ferrocarril, perquè entenem que les possibilitats del pressupost espanyol són bastant minses. Aquí l'únic que es demana és que es continui l'explanació fins a Pobla de Segur i, després de l'explanació, la consegüent explotació de la línia. Així, amb aquest ferrocarril que ara no dona cap guany, al contrari, que produeix pèrdues per la petita extensió de la línia, amb l'allargament de la línia fins a Pobla produiria, sinó grans guanys, al menys un guany relatiu, ultra els beneficis que reportaria a la comarca del Pallars i Pobla de Segur. Això només caldria uns 3 milions de pessetes.

Aquest ferrocarril ha passat un veritable calvari. Ja des dels anys de la meua infantesa es venen fent grans campanyes, i recordo que el nostre plorat president, En Francesc Macià, a l'any 1910, feia un míting monstre a Balaguer a favor d'aquell ferrocarril; llavors ja era feta l'explanació de Lleida a Balaguer. Aquest ferrocarril té

també alguns moments d'història picant; així, per exemple, el cèlebre pont del ferrocarril, prop de Balaguer, damunt del qual no hi ha passat encara cap convoi, i al cap d'alguns dies d'acceptada l'obra es va fer una revisió i les piles que el suportaven resultaven completament falses. Després s'ha fet infinitat de gestions que sempre han donat resultats esplèndits en la paraula, però no en els fets. La República va deturar totes les obres dels ferrocarrils per mirar de posar en clar la disbauxa econòmica que representava aquell allau de ferrocarrils per tot Espanya, alguns necessaris, però bastants d'ells, sinó inútils, susceptibles de no donar gaire bons resultats. Després d'unes gestions dels representants de Lleida aparegué un projecte i en aquest nou projecte de ferrocarrils, el de Lleida a Saint-Girons estava classificat entre els primers. Després, en el Ministeri d'Obres Públiques, el senyor Prieto, es va oferir a la Generalitat un pla a desenvolupar a Catalunya i amb el qual es donaria feina als obrers parats. D'acord amb això, totes les comissaries varen fer una llista d'obres per a subhastar. Jo recordo, que Lleida feia pressupost de carreteres en construcció, que era d'uns dos milions i mig de pessetes, i cinc-centes mil pessetes per a ferms especials. Després la Generalitat, com a una obra d'interès, ultra regional, va incloure en aquest projecte per enviar al senyor Prieto la continuació del ferrocarril de Lleida a Saint-Girons per un total de tres milions de pessetes. Però aquelles paraules també se'n van anar a l'aigua i al cap d'un quan temps es varen consignar en pressupost ues dos o tres-centes mil pessetes, quantitat tan exigua que no servia ni per a continuar la línia, sinó tan sols per a pagar crèdits pendents que hi havia.

Darrerament, representacions de les comarques lleidatanes varen entrevistar-se amb el senyor Guerra del Rio i tornaren altament satisfetes; altra vegada la paraula havia estat donada que seria continuada aquesta important obra, però per a no desdir l'història trist d'aquest ferrocarril, les paraules no han respost a la realitat i així ara ens trobem que a la *Gaceta* del 22 de febrer hi ha un nou projecte de ferrocarrils, ja començats a construir, el qual divideix els ferrocarrils en dos grups: els dotze primers ferrocarrils del primer grup es repartiran el 80 per 100 del nou pressupost de ferrocarril; i els altres deu ferrocarrils classificats en el segon grup es repartiran el 20 per 100. Però hi ha una cosa una mica trista, i és que el ferrocarril de Lleida a Saint-Girons, que anava en el projecte general en classificació molt avançada, amb el número cinc, en aquest nou pla que ha d'anar a les Corts, no va no solament en el primer grup del 80 per 100, sinó que va en el segon grup del 20 per 100, i, encara, en últim lloc. No es té en compte que aquest ferrocarril no és un d'aquells ferrocarrils d'aspecte secundari, que només són per afavorir dos, tres o quatre pobles. És un ferrocarril internacional al qual, segons un conveni fet amb França, s'havia de fer primer que cap altre, i no ha estat així; d'altres han estat ja construïts i ja estan en explotació, i el ferrocarril de Lleida a Saint-Girons encara dorm el somni dels justos. I si no ho tinc mal entès, després, per la construcció de l'estació de Canfranc hi ha un conveni amb França que quan s'hagi construït l'estació de Saint-Girons

l'Estat francès haurà de tornar com a compensació a l'Estat espanyol una quantitat, que importa bastants milions; aquesta quantitat, en la forma que va la construcció d'aquest ferrocarril, és gairebé segur que no es podrà rescabalar.

No es demana que es construixin aquests 165 quilòmetres, sinó que s'acabi el tros fins a Pobla, que únicament són 16 quilòmetres d'explanació. Ja deia que és un assumpte de màxima importància, perquè l'obra, en l'actualitat, és completament improductiva: Les travesses esteses fins a Sant Llorenç, les dues estacions desertes i tota aquella explanació costosíssima que forada el massís del Montsec o dels Terradets, obra immensa, no serveix per a res. I encara ara hi ha un altre perill, puix, segons tinc entès, alguns contractistes volen rescindir els contractes, perquè se'ls dona quantitats tan exigües que no serveixen ni per a posar un simple vigilant a les obres.

Per tant, jo demano al senyor President de la Cambra que se serveixi trametre el meu prec al senyor Conseller d'Obres Públiques perquè prengui tot l'interès perquè sigui desenterrat del Ministeri d'Obres Públiques de Madrid aquell cèlebre pressupost d'obres que es va enviar des de la Generalitat a Madrid i en el qual hi han inclosos 3 milions de pessetes per a continuar fins a Pobla les obres d'aquest ferrocarril.

El Sr. PRESIDENT: La Mesa trametrà al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques el prec que acaba de fer-li el senyor Sauret.

Davant un anunci de locaüt en la indústria tèxtil

Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSÀ: Senyors Diputats: Jo també prego al senyor President de la Cambra que tingui la bondat de trametre al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques una denúncia, que avui jo he de formular a la Cambra. Tots els senyors Diputats saben que abans d'acabar la setmana, la burgesia de l'art tèxtil i fabril llançarà els seus obres al carrer; primer semblava que aquest locaüt anava adreçat únicament i exclusiva als treballadors del ram de l'aigua. Ara sembla que la cosa s'ha generalitzat i el seu projecte és llançar al carrer a tots els treballadors que integren la indústria tèxtil i fabril.

Jo no m'explico quins poden ésser els motius de la classe patronal fabril de Catalunya que els hagin pogut induir a adoptar aquesta determinació, i no m'ho explico, perquè si tota la classe patronal de Catalunya està burlant d'una manera descarada i impune la legislació social de la República, els patrons que es distingeixen més per llur audàcia i que fins s'envaneixen de gaudir d'aquesta mena d'excepció, són els patrons tèxtils i fabrils de Catalunya. Perquè denuncio d'una manera concreta a la Cambra que avui, encara, si hi ha alguns patrons a Catalunya que es permeten vulnerar la jornada màxima de treball, la jornada de vuit hores, són precisament els patrons de la indústria tèxtil i fabril. En general, tots els patrons, quant a la jornada legal, sobretot en les localitats foranes, on es fa difícil la inspecció, procuren trampejar la situació, interpretant d'una manera torçada la legislació vigent que estableix el dret dels treballadors, però no n'hi ha cap que tingui l'audàcia de vulnerar-la, de burlar-se'n i d'incom-

plir-la, com els patrons de l'art tèxtil. Avui ens trobem que encara hi ha fàbriques de la indústria tèxtil que treballen la jornada de deu hores, jornada que jo recordo que l'any 19 fou abolida per a tota mena de treballs. Doncs bé, a l'any 34, en un poble que amb un cop de pedra hi arribariem, a La Bisbal del Penedès, encara es treballa la jornada de deu hores, a la fàbrica del senyor Tomàs Gorina, que també té una altra fàbrica a Sabadell, i el que no es veu amb cor de fer a Sabadell, perquè hi ha una classe treballadora que l'obligaria a complir la Llei, es veu amb cor de fer-ho a La Bisbal del Penedès, i els treballadors d'aquell país, més pusillànimes, i potser no tant conscients com els treballadors de Sabadell, es veu amb cor de sotmetre'ls, no solament a aquella jornada de deu hores, sinó de donar-los jornals de fam, com són els de tres i mitja i quatre pessetes diàries.

Per altra banda, el meu amic senyor Bru és testimoni de què actualment a Vic, la casa Arnau té un conflicte plantejat perquè els treballadors varen voler imposar el compliment de les Lleis, començant per voler exigir les vacances anuals que la Llei preveu per als treballadors, i aquest senyor va acomiadar totes les obreres de la fàbrica pretextant que no tenia feina, i després va fer una selecció i n'han quedat trenta-cinc al carrer. I així podríem anar enumerant casos d'aquests que fan enrogir d'odi, veient la manera de tractar encara la classe treballadora per damunt de les Lleis existents.

Però jo vull denunciar una cosa, perquè jo crec que el mal ve d'aquí: els patrons tèxtils no han trobat mai en cap organisme encarregat de fer complir les Lleis socials, el valor necessari per a imposar aquest compliment. En el Jurat mixt mateix de la indústria tèxtil és una vergonya el que està passant; hi passen coses inaudites que el dia que vingui el senyor Conseller de Treball i Obres Públiques a la Cambra, amb la interpellació que el meu company senyor Ruiz i Ponseti li anuncià, demostrarem que en aquest Jurat mixt, qüestions que es plantegen, per raó que tingui la classe treballadora, aquesta perd el judici, arribant-se inclús a negar-li la possibilitat de portar proves materials de fets concrets que demostren que la raó està de la seva banda. I es comprendrà que quan la classe patronal sap que compta amb valedors d'aquesta naturalesa, sap que té mediatitzats aquells organismes encarregats de fer justícia i fer que les Lleis socials siguin complides pels treballadors i també pels patrons, és natural que es permetin totes aquestes audàcies d'actitud i de llenguatge, i no compleixin la legislació social vigent.

Nosaltres confiem, per la tradició del nostre bon amic Barrera, i també per les rengles on milita, que prendrà bona nota d'aquestes denúncies, i esperem confiats que demà ens contestarà sobre aquests casos concrets que avui hem plantejat nosaltres, en el ben entès de què, com en tenim un dossier molt carregat d'incumpliments per part dels patrons de la indústria tèxtil i d'altres, ens prendrem la molèstia, si el President de la Cambra ho autoritza, de fer cada dia altres denúncies fins que arribi un moment en què es faci justícia a la classe treballadora. I res més.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència trametrà el prec del senyor Fronjosà al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Senyors Diputats : Jo volia adreçar també al senyor Conseller de Treball un prec relacionat amb aquest mateix afer a què s'ha referit el senyor Fronjosà, però des d'un altre aspecte, perquè el senyor Fronjosà ens ha explicat una part d'un conflicte, i jo em volia referir a una altra part.

Jo no he de demanar que s'eximeixi a ningú de complir les Lleis socials. Totes aquestes coses que ha dit el senyor Fronjosà respecte l'incompliment de les Lleis socials, allà on es comprovin, jo sóc partidari de què siguin sancionades ; però hi ha un altre aspecte i és que cal saber fins a quin punt la producció ha de restar salvaguardada dintre dels límits de la Llei, d'accions que l'ataquen i tendeixen a destruir-la. En aquest conflicte que està plantejat en el ram de l'aigua, i al qual s'ha referit el senyor Fronjosà, hi ha un aspecte que entra en aquest camp. Els obrers del ram de l'aigua han presentat unes bases que no són simplement de millorament, sinó que són essencialment revolucionàries, perquè són d'aquelles que contenen condicions d'aquelles que hom ja sap per endavant que són inadmissibles, i aleshores la presentació d'aquestes bases va acompanyada d'una acció que entra dintre d'una tàctica nova, que ha trobat ja un tecnicisme, que es nomena la «vaga de braços fluixos», una vaga que no consisteix en no acudir al treball, en no fer cap mena de treball, sinó en donar al treball un rendiment tan migrat que endarrerix la producció, i que, per tant, influeix, no solament en el ram en què s'exercita, sinó en tots els altres que són dependents d'aquest.

Jo volia adreçar al senyor Conseller de Treball un prec perquè veiés què es pot fer per part dels poders públics quan els obrers plantegen un conflicte d'aquesta naturalesa, i existeix una acció d'aquesta naturalesa, perquè l'única manera d'anar a resoldre aquest conflicte i treure-li gravetat, és la de fer complir les Lleis als uns i als altres i de què tant si són els obrers com si són els patrons, trobin en el Govern una acció imparcial, però ensems eficaç que impideixi que els conflictes socials surtin de la seva òrbita pròpia i vagin a parar a ésser conflictes purament de pertorbació, de disgregació i d'acció merament revolucionària.

El Sr. PRESIDENT : La Presidència trameirà el prec que formula el senyor Romeva al senyor Conseller de Treball.

He d'advertir als senyors Diputats, que el senyor Conseller de Treball ha fet present avui la impossibilitat de trobar-se a la Cambra, perquè obligacions apremiants del seu càrrec li impideixen assistir-hi. Però segurament demà serà aquí per a recollir aquests precis i contestar a tots els senyors Diputats.

La implantació de l'hora d'estiu

El Sr. RUIZ I PONSETI : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Es tracta, senyors Diputats, de dirigir un prec al nostre company estimat el Conseller d'Economia i Agricultura per a preguntar-li si té quelcom pensat respecte a la possibilitat d'establir a Catalunya l'hora d'estiu. L'any passat varen adreçar des d'aquests bancs el mateix prec al que aleshores ocupava el lloc que ocupa ara el nostre company senyor Comorera, i se'ns va dir que s'havia obert un expedient i que aquest expedient havia d'ésser resolt, quan vingués el moment oportú, l'any següent. L'any següent és ara, és aquest que estem avui, i per això jo cerco que sigui l'immediat següent i no un dels anys següents, i aprofitant aquest moment que crec oportú, només volia recordar que el prec nostre de l'any passat encara està subsistent, i només que ens digui el senyor Conseller si ha previst quelcom respecte d'aquest punt.

El Sr. CONSELLER d'Economia i Agricultura : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller d'Economia i Agricultura.

El Sr. CONSELLER d'Economia i Agricultura : Senyors Diputats : Aquest problema no ha escapat pas a l'atenció del Govern, tant per a recordar el petit debat que hi hagué aquí al Parlament l'any passat, com per pròpia iniciativa i acció de les entitats i ciutadans que s'interessen per aquesta qüestió. Amb motiu d'això i a conseqüència immediata de presentacions contradictòries d'entitats que representen interessos també de vegades contradictoris, el Departament d'Economia, aquest Conseller ha resolt obrir una informació pública, donant un temps breu per a les respostes, de quinze dies, a fi que una vegada tancada aquesta informació, amb tots els elements de judici necessaris a la mà, poder prendre alguna resolució.

En conseqüència, tant el senyor Ruiz i Ponseti com els altres senyors Diputats, poden tenir el convenciment que no l'any vinent, sinó al mes de març, hi haurà alguna cosa concreta sobre aquest particular.

Lectura d'un Projecte de Llei relatiu a la pròrroga del termini fixat per a portar a terme les tasques de la Comissió per a l'estudi de les Finances Municipals

(Es dona lectura al següent

«DECRET

Com a President de la Generalitat, a proposta del Conseller de Finances i d'acord amb el Consell,

He resolt :

Autoritzar el Conseller de Finances per a presentar al Parlament de Catalunya un Projecte de Llei relatiu a la pròrroga per a tres mesos, a partir del 1.er de març vinent, del termini fixat per la Llei de 8 de gener d'enguany per a portar a terme les tasques que té encomanades la Comissió per a l'estudi dels problemes referents a les Finances municipals i a les exaccions locals.

Barcelona, 28 de febrer del 1934. — L. Companys.
— El Conseller de Finances, Martí Esteve.»

En absència de l'honorable senyor Conseller de Finances, l'honorable senyor Conseller d'Economia i

Agricultura, des de la tribuna de Consellers, dona lectura al següent Projecte de Llei:

«AL PARLAMENT DE CATALUNYA

Tot i la pròrroga concedida per la Llei del 8 de gener del 1934, la Comissió nomenada per a estudiar els problemes referents a les finances municipals catalanes i elaborar un avant projecte de Llei que les reguli, degut a la importància i complexitat d'aquells, no podrà tenir acabades les conclusions a què ha d'arribar, abans del termini fixat.

L'interès de les tasques que l'esmentada Comissió té finides i en curs de realització aconsellen de prorrogar novament el període atorgat, per tal que pugui deixar totalment enllestida la seva comesa.

Ateses les raons exposades, el Conseller de Finances que subscriu, d'acord amb el Consell Executiu, té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament el següent

PROJECTE DE LLEI

Article 1.er Es prorrogat per tres mesos, a comptar del dia 1.er de març vinent, el termini concedit per la Llei del 8 de gener del 1934 a la Comissió encarregada d'estudiar els problemes referents a les finances municipals i a les exaccions locals perquè pugui portar a terme les tasques que té encomanades.

Article 2.^{on} Es concedeix un crèdit de 10,000 pessetes, amb càrrec a la part. 519 del pressupost de despeses, per a atendre les despeses pròpies de la dita Comissió.

Barcelona, 28 de febrer del 1934. — El Conseller de Finances, Martí Esteve.»

(El Projecte de Llei passa a la Comissió corresponent.)

Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió de Justícia i Dret sobre el Projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: Comença la discussió de les disposicions transitòries.

Té la paraula la Comissió.

El Sr. TAULER: La Majoria de la Comissió, abans d'entrar en el títol de les disposicions transitòries, ha de sotmetre a l'aprovació de la Cambra un article addicional que considera convenientíssim que s'introdueixi al dictamen.

El Sr. PRESIDENT: Doni's lectura de l'article addicional.

(Es dona lectura al següent:)

Article addicional. — El Tribunal Superior de Catalunya haurà d'emetre dictamen sobre la procedència de plantejar la qüestió d'inconstitucionalitat al Tribunal de Garanties Constitucionals, quan rebi el testimoni de l'allegació i la seva resposta junt amb l'informe pertinent del Jutge o Tribunal que actui a Catalunya respecte de matèries

civil o contencioso-administrativa, la legislació exclusiva de les quals sigui de la competència de la Generalitat.

En les qüestions administratives actuarà com a cos consultiu suprem de la Generalitat mentre per aquesta no se'n creï un altre.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. TAULER: La finalitat de l'article addicional que s'acaba de llegir, encara que potser en quant a la redacció hagi d'ésser objecte d'un petit aclariment, és la següent: Donat que nosaltres, en virtut de l'Estatut, tenim facultats quant a la matèria civil i contenciosa-administrativa per a legislar, podria donar-se el cas que per part de les autoritats de la República, en matèria també legislativa judicial es dictés alguna disposició que en certa manera invadís les nostres pròpies facultats. En aquest cas i donat que una autoritat o jutge de Catalunya cregués que s'ha comès una inconstitucionalitat, en el sentit que en una matèria civil o contencioso-administrativa s'ha invadit per part d'aquelles autoritats la nostra pròpia competència, entèn la Comissió que cal que hi hagi aquest article addicional que faculta el Tribunal Superior de Catalunya per a poder emetre dictamen respecte a si existeix o no aquesta inconstitucionalitat, per tal de poder plantejar la qüestió davant del Tribunal de Garanties Constitucionals.

Aquesta és la finalitat de l'esmentat article, quant al seu primer paràgraf, i quant al segon, al Tribunal Superior de Catalunya se li dona la categoria de cos consultiu en relació a qüestions merament administratives, sempre i tant que la Generalitat no cregui convenient la creació d'un altre organisme consultiu en aquesta matèria.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Nosaltres, agraïm molt a la Comissió la iniciativa d'aquest article addicional, que creiem que realment és pertinent, i a l'ensens la clara explicació que n'ha fet el membre de la Comissió que ha parlat en aquest moment.

Prova que convindria retocar una mica la sintaxi i potser algun concepte de l'article, és la manifestació que el propi membre de la Comissió acaba de formular i el fet de l'explicació que ens ha donat.

(Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret.)

En aquest sentit, doncs, jo pregaria que mentre la Comissió procedeix a donar-li una altra redacció, que ens eviti a nosaltres demanar explicacions sobre alguns conceptes, podríem passar a altres disposicions transitòries, per a evitar que nosaltres molestéssim la Cambra amb una intervenció potser una mica llarga, i amb una discussió que no crec que estigui a l'ànim de la Comissió suscitar.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: No he pogut sentir l'explicació que ha fet el senyor Simó i

Bofarull respecte el seu punt de vista sobre aquest article addicional, però advertit a temps — jo em trobava a la Comissió de contractes de conreu — li vaig a explicar la finalitat d'aquest article, que em sembla que ja l'ha compresa bé el senyor Simó. Jo no sóc gaire partidari que es toqui la redacció de tal com està, perquè està recolzada en les normes del traspàs de serveis, i senta un principi respecte del qual les paraules que s'hi afegissin podrien ésser objecte de discussió. Es a dir, diu: «El Tribunal Superior de Catalunya haurà d'emetre dictamen sobre la procedència de plantejar la qüestió d'inconstitucionalitat al Tribunal de Garanties Constitucionals, quan rebi el testimoni de l'allegació i la seva resposta junt amb l'informe pertinent del Jutge o Tribunal que actuï a Catalunya respecte de matèries civil o contencioso-administrativa, la legislació exclusiva de les quals sigui de la competència de la Generalitat.»

Gairebé tots els trossos d'aquest redactat són trets de les disposicions legals que es volen incorporar ara al dictamen. El problema és el següent: En crear el Tribunal de Garanties Constitucionals s'ha fet una Llei que regula el seu funcionament i les seves atribucions, i en fer aquesta Llei es dona el dret de posar recurs d'inconstitucionalitat a una Llei quan estigui tractant-se un judici davant d'un Jutge o Tribunal, i aleshores aquell Jutge ha de rebre l'allegació i la resposta que faci la part contrària a l'allegació d'inconstitucionalitat de la Llei, i amb el seu informe, passa a la Sala corresponent del Tribunal Suprem, la qual informa sobre aquesta inconstitucionalitat. Si l'informa en sentit favorable, aleshores va al Tribunal Suprem, el qual informa sobre aquesta inconstitucionalitat, i si s'informa en sentit favorable, llavors va al Tribunal de Garanties Constitucionals. És com un tràmit previ per anar al Tribunal de Garanties Constitucionals. Traspassades a Catalunya, segons les normes del traspàs de serveis, les facultats de legislació i execució nostres, i en aquest moment, totes aquelles que tingués el Tribunal Suprem, resulta que respecte aquestes coses de legislació de les matèries d'ordre civil o contencioso-administratives nostres, els recursos d'inconstitucionalitat que es plantegin no han d'anar al Tribunal Suprem, sinó al Tribunal Superior de Catalunya, a aquesta apreciació prèvia del fonament, per a poder recórrer després al Tribunal de Garanties Constitucionals. Aquesta és la primera part de l'article.

La segona part de l'article es refereix també a un aspecte d'aquesta Llei. En tota mepa de Tribunals contenciosos de jurisdicció administrativa, diu la Llei que els recursos en lloc d'anar al Tribunal Suprem, aquells, prèvia conformitat d'un cos superior, aniran a l'informe del Consell d'Estat, com a organisme consultiu superior. Ara bé: la Generalitat no té creat un Consell d'Estat, i com que en disposicions d'anteriors Lleis es diu que vindrà obligat el Tribunal Superior de Catalunya a emetre el dictamen sobre el que li demani informe la Generalitat, nosaltres, cercant l'enllaç a base d'aquesta disposició legal, amb articles ja aprovats, diem que el Tribunal Superior de Catalunya en les qüestions administratives actuarà com a Cos Consultiu Suprem de la Generalitat, mentre per aquesta no se'n creï una altra. Es a dir, que convertim el Tribunal Su-

perior de Catalunya en una espècie de Consell d'Estat respecte aquests problemes que es puguin presentar. Creiem que explicat així, encara que tal vegada hi hagi algun defecte de redacció, la Cambra estarà d'acord en comprendre la importància d'aquest article i en voler que es resolguin bé, des del punt de vista català, els problemes d'aquesta mena que puguin suscitar discussió el dia de demà, perquè des del nostre punt de vista català, hem de procurar aconseguir que sigui aquest Tribunal Superior de Catalunya el que entengui i resolgui les qüestions, abans d'anar al Tribunal de Garanties Constitucionals, en matèria que nosaltres tinguem la legislació exclusiva.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Naturalment, les explicacions que acaba de donar el senyor Conseller de Justícia i Dret, complementen i arrodoneixen les explicacions que ens havia donat la Comissió. No obstant i això, jo fóra partidari de donar a aquest article addicional una altra redacció. Sobre el contingut i abast dels seus paràgrafs, estem d'acord i felicitem a la Comissió per haver introduït aquest article addicional. Però el primer paràgraf, nosaltres el redactaríem amb uns termes que estessin d'acord amb la successió dels fets, o sigui, establint que quan algú vulgui interposar recurs d'inconstitucionalitat davant del Tribunal de Garanties Constitucionals, ho farà davant els Jutges, o davant el que sigui indicat, els quals ho elevaran al Tribunal Superior de Catalunya, sempre que el recurs que s'interposi es refereixi a matèries de legislació exclusiva de Catalunya. Aquests efectes, jo en la redacció procuraria seguir l'ordre natural dels fets, perquè primer és un subjecte de dret que delibera i determina a interposar un recurs sobre una qüestió d'inconstitucionalitat. I davant de qui? Davant l'òrgan X i aquest òrgan ha de fer un testimoni d'allegació que amb els informes que es tinguin es trametan al Tribunal Superior, el qual emetrà dictamen.

No en faig qüestió cabdal del que he dit, i ho exposo només en el desig de que l'article sigui comprès per tot el poble de Catalunya, i no sols pels iniciats, perquè crec que possiblement en aquesta redacció hi manca aquella diafanitat que permeti que per molts, per simple lectura, pugui ésser ben entès i interpretat l'article.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller de Justícia i Dret té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Per a explicar al senyor Simó i Bofarull les raons per les quals no s'ha fet la redacció en la forma que ell proposa. Resulta que nosaltres no fem la Llei regulant la manera de plantejar els recursos d'inconstitucionalitat davant el Tribunal de Garanties, i, naturalment, no podem disposar sobre la forma com els individus particulars, o una societat, es puguin plantejar davant el Jutge. Això ho planteja la Llei del Tribunal de Garanties; però en canvi fem una Llei del Tribunal Superior de Ca-

talunya, i aquí hem de mirar de religar les activitats del Tribunal Superior amb aquestes Lleis ja creades. I per això diem que el Tribunal Superior de Catalunya haurà d'emetre dictamen, sobre la procedència de plantejar la qüestió d'inconstitucionalitat al Tribunal de Garanties Constitucionals, quan rebi el testimoni d'allegació i la seva resposta, junt amb l'informe pertinent del Jutge o Tribunals que actuin a Catalunya respecte a matèries civil o contencioso-administrativa, la legislació exclusiva de les quals sigui de la competència de la Generalitat. El testimoni l'ha de fer el Jutge en mèrits de la Llei del Tribunal de Garanties, i aquesta allegació també l'ha de fer el Jutge en mèrits del Tribunal de Garanties. I quan els Jutges hagin fet això, on s'han de dirigir? Al Tribunal Superior de Catalunya; però tampoc podem dir això. Es a dir, que el Tribunal Superior de Catalunya, haurà d'emetre dictamen quan rebi el testimoni d'allegació dels Jutges; i els Jutges, interpretant bé les normes del traspàs de serveis, ja ho enviaran al Tribunal Superior de Catalunya; però el fet és que això tampoc ho podem dir. Es aquesta una de les dificultats d'adaptació d'una autonomia que no és plena, i per això nosaltres posarem molta cura en cercar els termes de la Llei que ens permetin assolir les finalitats que perseguim, sense que se'ns pugui dir que invadim qüestions que no ens són pròpies.

Jo crec que aquest article, tal com està redactat, no pot ésser interpretat d'altra manera que la que hem exposat; i amb ell s'assoleix la finalitat de què sigui el Tribunal Superior de Catalunya el que emeti aquests informes.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article? (*Assentiment.*) Aprovat. Entrem en les disposicions transitòries.

(*Es dona lectura al següent:*

«VOT PARTICULAR

a les Disposicions transitòries.

Per al cas de què siguin acceptats el vot particular i esmenes relatives a les propostes unipersonals per al nomenament de President i Magistrats, hauran d'esmenar-se les disposicions transitòries segona i quarta, en sentit adient a aquella modificació.

El paràgraf final de la disposició transitòria tercera serà suprimit.

La disposició transitòria sisena serà totalment suprimida i substituïda per la següent:

"Sisena. — El Govern de la Generalitat gestionarà del Govern de la República la immediata regulació, ordenació i coordinació de les funcions del Ministeri Fiscal, amb referència al Tribunal de Cassació, de conformitat a les disposicions del Decret sobre traspàs dels serveis de Justícia de 24 d'octubre darrer.

Palau del Parlament, 19 de desembre del 1933. — Abadal i Sol.»

El Sr. TAULER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. TAULER: La Comissió no pot acceptar aquest vot particular, per quan la proposta uniper-

sonal a què fa referència el primer paràgraf, ja queda esvanida, perquè no es va acceptar en el seu degut temps. I quant a la supressió de la disposició sisena, tampoc, perquè la forma de redacció queda també ja desfeta per la modificació que després la Comissió exposarà.

El Sr. PRESIDENT: ¿Hi ha algun senyor Diputat que vulgui defensar aquest vot particular? (*Silenci.*) Resta rebutjat.

El Sr. TAULER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. TAULER: De les disposicions transitòries que figuren en aquest moment en el dictamen, la Comissió suprimeix, per creure-les innecessàries, les disposicions transitòries cinquena i sisena, de manera que manté el redactat de les disposicions transitòries quant a la primera, segona, tercera i quarta.

(*Són llegides i aprovades sense discussió les disposicions transitòries primera, segona, tercera i quarta, d'acord amb el dictamen.*)

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Nosaltres agrairíem a la Comissió que, si ho té a bé, se servís dir-nos quatre mots del per què de la supressió de la base cinquena, perquè si les explicacions les creguéssim raonables, tal com esperem, no insistiríem.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. TAULER: La Comissió ha cregut convenient la supressió d'aquesta disposició transitòria cinquena, tenint en compte que amb l'aprovació de l'article 4.^t, el qual fa referència a la constitució dels elements per a l'assemblea que ha de procedir al nomenament o a l'elecció del President, en l'apartat tercer es diu que formaran part d'aquesta assemblea els degans del Collegis d'Advocats de les poblacions on existeixin Audiències, i tenint en compte que les Audiències existents només són les de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, per a no augmentar un nombre indeterminat d'aquests membres i saber quins són els que han de constituir aquesta assemblea, s'ha suprimit aquesta disposició cinquena precisament per a deixar ben concretat el nombre d'elements que han de constituir les assemblees i els que han d'intervenir en el nomenament de President, i també per a evitar variacions.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Agraeixo les explicacions que acaba de donar el senyor Tauler. Opinem que aquesta fixesa que ell allega com a fonament de la supressió de la base cinquena, fixesa quant al nombre de membres de l'assemblea electora, podria millorar-se suprimint les dues primeres ratlles de la mateixa base addicional, perquè està en subjuntiu en dir mentre només existeixin quatre Audiències.

Si se'n cressin cinc, sis o set, cosa a la qual no aspirem ni desitgem, variaria; però el que no comprenc és que se suprimeixi una cosa que és perfectament fixa, sobre la qual no pot allegar-se incertitud, com és l'existència dels Collegis d'Advocats de Tortosa, Manresa, Reus, Vic, La Seu, Tarragona, Lleida i Girona.

Jo no sé quin pla serà el del senyor Conseller

de Justícia o el del Govern, ni si serà prou vast que pugui modificar aquestes organitzacions corporatives dels professionals del Dret, perquè sempre hi haurà aquests Col·legis. Allò que podria ocórrer és que algun Col·legi no tingui el nombre suficient de col·legiats i no pugui acollir-se a aquestes disposicions.

Jo veig amb molt de gust aquesta addició i encara que no sigui entrant en interioritats de la Llei, crec que obeeix a instàncies de representants de districtes i de comarques el donar una participació a aquests elements, i m'ho explico encara menys des del moment en què no es va acceptar una esmena nostra suprimint el número dotze de l'article 4.^è que parla dels degans dels Jutjats Municipals de Barcelona.

Jo no crec que ni els Degans dels Jutges de primera instància ni els Degans dels Jutges municipals, ni els Magistrats Presidents de les territorials tinguin una major qualificació que els Degans dels Col·legis d'Advocats, perquè al cap i a l'últim, la funció social que fan ells, els que tenen la funció judicial, no seria realitzable sinó hi haguessin els professionals del dret, del fòrum.

Si s'hi posa el Degà dels Jutges municipals de Barcelona, que és una persona digníssima, però que per la pròpia funció seva no abasta la competència directament enfocada en aquests casos, amb millor motiu s'hi haurien de posar els Degans dels Col·legis d'Advocats. Nosaltres no insistirem en què es justifiqui la base cinquena, però creiem que de la mateixa manera que es poden suprimir les Audiències provincials, també el dia de demà el Parlament pot tenir a bé la pensada de crear els Tribunals de Partit, i veuríem uns Tribunals de Partit que podrien modificar la composició de l'Assemblea.

Subjectes a fluctuacions hi estan totes les Lleis i hi estan també totes les disposicions aïlladament considerades. La permanència d'aquestes institucions, d'aquests organismes, és cosa que depèn sempre de la funció sobirana del Parlament. En canvi, els Col·legis d'Advocats que he esmentat, són quelcom, al meu entendre, més respectable, perquè són un producte natural de l'activitat en aquesta branca de la ciència o de l'art, creada espontàniament i que té unes funcions especials a complir. En canvi, els Degans dels Jutjats municipals i de primera instància solament tenen una funció reglamentada i limitada que no es pot comparar ni en quantia ni en extensió a les dels Col·legis d'Advocats, i en canvi, veig que s'hi posa el Degà del Col·legi de Barcelona. El Col·legi de Barcelona té més importància que el de Reus pel nombre dels seus lletrats, però no pas per res més, puix que no és el nombre de lletrats el que dóna importància als membres. Nosaltres no creiem prou justificada la supressió, però salvada la nostra opinió en el DIARI DE SESSIONS, no tenim per què insistir.

El Sr. PRESIDENT: Resten, doncs, suprimides les disposicions cinquena i sisena. S'aproven les altres disposicions? (Assentiment.) Resten aprovades. Resta pendent de votació definitiva el Projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.

Discussió del Dictamen de la Comissió Especial (Contractes de Conreu) proposant una nova redacció dels capítols V, "Dret d'adquisició", i VI, "El contracte de rabassa morta"

El Sr. PRESIDENT: Estava pendent de nova redacció l'art. 47.

Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: La Comissió manté el redactat de l'art. 47 tal com està en el dictamen. En quant a l'esmena del senyor Romeva, tal com ja es va indicar ahir, a partir del final del paràgraf vuitè, quan no té numeració el paràgraf, la Comissió portarà a la Cambra dos articles, en els quals s'hi recolliran les seves suggerències. Per tant, les diferències que hi ha en aquesta esmena que fan esment als paràgrafs sisè, setè i vuitè, és el que no accepta la Comissió, per estar en desacord amb el criteri de la mateixa.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo lamento moltíssim que la Comissió no hagi pogut acceptar cap d'aquestes esmenes que jo proposava. Jo entenia que aquestes esmenes eren les que eren imprescindibles per a acabar d'arrodonar, de fer justa la Llei, de fer complir la finalitat que es proposa i d'evitar perturbacions i greuges innecessaris. Jo insisteixo en la necessitat de què sigui limitat el mínim de la terra a adquirir. Insisteixo en què és convenient evitar la segregació de terres en una finca que sigui una unitat orgànica, com n'existeixen a Catalunya una infinitat, puix aquesta segregació produeix una desvalorització de la finca, i això només s'evitava amb l'esmena meua.

I insisteixo encara en un altre punt que no vaig tenir ocasió de defensar ahir perquè abans d'arribar-hi va passar l'article a la Comissió. Era aquest que diu que les terres que pretengui adquirir el conreador per raó de la seva proximitat no siguin o no puguin considerar com a solars urbans o no tinguin un sobrepreu a més del 25 per 100 que tenia la terra exclusivament de conreu. Reduïa al 25 per 100 en lloc del 50 per 100 que deia l'article, perquè en molts indrets de Catalunya aquest 50 per 100 no és el que arriba a tenir la terra pel sol fet de caure dintre de l'àrea que en podríem dir edificable. En les poblacions de molta importància, com Barcelona i altres, és a dir, en les poblacions realment importants, la terra que per raó d'ésser edificable tindria un sobrepreu, ja tindrà aquest sobrepreu del 50 per 100 que volia posar-hi l'article. En canvi, en les poblacions petites, no el tindrà, i aleshores, posant-hi el 50 per 100, adjudiquem de fet tot el valor de sobrepreu per terra edificable al conreador i pertorbem i destorbem la dificultat d'edificació. En penso que és una raó que val la pena de tenir en compte. Ara, si la Comissió ja té un criteri tancat respecte d'això, aleshores ens trobarem en el cas simplement de votar aquesta esmena meua, perquè des del període de divuit anys en avall, ja varem quedar que restava retirada per atendre aquestes suggestions la Comissió; de manera que queda en peu el compromís de la Comissió de portar-ho en uns articles. Aleshores la meua esmena arriba fins al número vuitè inclusiu. Si la Comissió no pot fer en cap cas cap concessió a aquesta esmena, aleshores jo em permetré de de-

manar, donada la importància que té aquest article, com la major part dels d'aquest capítol, i per a salvar tot el que sigui possible la meua responsabilitat en la redacció i en la confecció d'una Llei a la qual jo hi porto tota la bona voluntat, no per a fer una obra obstruccionista, sinó una obra de col·laboració, i penso que això precisament és un títol perquè la Comissió i la Cambra em concedeixen totes les facilitats per a salvar la meua responsabilitat en aquelles coses que jo considero que són les perniciosos d'aquesta Llei, i de les que dependrà la seva recta i justa aplicació. Així, jo demanaria que la votació d'aquesta esmena es faci nominal, cosa que, si per cas, m'ha de concedir la presidència.

(Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Governació.)

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: En quant als arguments que fan referència al paràgraf setè de l'esmena del senyor Romeva, ja li indicava ahir que en l'art. 51 5.ª es salva bastant allò a què ell vol referir-se: es deixa ja a l'arbitri de les Juntes arbitrals el que no es pugui fer aquesta manifestació que diu el senyor Romeva que pot produir una desvalorització del valor de la terra pel fet de separar peces de terra. Difícilment es podria produir mai la desvalorització perquè una part d'aquella terra sigui afectada pel dret d'adquisició. Hem de tenir en compte que la major part d'una peça de terra, com volia dir el senyor Romeva, estarà dintre del dret d'adquisició a un o a diversos conreadors. En el moment que estigui en un o en diversos conreadors, no podrà mai venir una desvalorització perquè s'assenyalen unes normes de capitalització en obtenir tot conreador el dret d'adquisició; com tampoc es deixa a l'elecció del conreador ni del propietari la capacitat de terra que hagi d'estar subjecta al dret d'adquisició, sinó que, com he dit, s'assenyala que serà la Junta arbitral la que haurà de tenir en compte separar aquella part de terra que hagi d'ésser objecte d'adquisició. Nosaltres no veiem que es pugui produir aquest efecte de desvalorització que diu el senyor Romeva de part d'aquella propietat...

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. CEREZO: ... En quan al paràgraf vuitè, que fa relació al paràgraf sisè del nostre dictamen, és aquesta apreciació de què els terrenys que puguin estar en un nucli urbà no tinguin un mínim de cinquanta per cent de valoració. Seria una cosa molt petita no considerar que aquells terrenys no dedicats a urbanització no tinguin un sobrepreu superior al que és el valor de la terra; com que nosaltres considerem que per petita que sigui la població, tot el destinat a grup urbà, té un valor superior al cinquanta per cent, que a vegades és el cent, el dos-cents i el tres-cents per cent del valor de la terra, i considerem que està bé el que es diu en el dictamen d'assenyalar com a mínim el cinquanta per cent.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo no voldria fer-me pesat. Sobre aquest darrer aspecte no vull insistir més; ja ho he dit i és una apreciació de fets que és molt difícil d'anar a comprovar. Però quan a l'aspecte

de les finques que tenen una unitat orgànica, jo entenc, i la pràctica ens ho demostrarà, que la no adquisició en totalitat de la finca desvaloritza aquesta unitat orgànica. Jo poso altra vegada l'exemple que he posat moltes vegades: una finca que té instal·lats uns serveis, que són calculats per l'extensió de la finca, que vagi éssent adquirida la terra i que no sigui adquirida la finca i que no siguin adquirits aquests serveis; que no siguin adquirides ni la maquinària, ni les edificacions, ni totes aquelles coses que són calculades per a conservar aquella terra. Jo pregunto si es desvaloritza o no es desvaloritza aquest capital invertit. És una cosa completament reaccionària, i aquest és el cas que jo volia salvar. Ara, que em penso que ja ho he dit tantes vegades, que no em queda més remei sinó que acollir-me a la votació.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: En efecte: l'apartat cinquè de l'art. 51 sembla que pot atenuar els inconvenients que el senyor Romeva vol salvar amb el número 7 de la seva esmena. Però si de cas consegueix aquest efecte, té una afirmació que potser, per altra banda, creï inconvenients, que és natural que el senyor Romeva no se n'hagi fet ressò de la seva esmena, perquè no es tracta d'una esmena a l'art. 51 sinó a l'art. 45...

El Sr. ROMEVA: Ja n'hi tinc una al 51.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: ... però donada la Llei es produeix, al nostre entendre, aquest efecte, perquè s'estableix un dret a favor de l'arrendatari que no és el moment de discutir ara, sinó quan arribem a l'art. 51, paràgraf 5.ª; però com que es dona aquesta raó enfront de la del senyor Romeva, si es pogués conjuminar en forma que s'esvanissin en absolut aquests perills, nosaltres, amb molt de gust, votariem en contra de l'esmena del senyor Romeva; però si segueix subsistent aquest perill, nosaltres hem de salvar la nostra posició. Aquí diu: «Quan el conreador pretengui adquirir només part de les terres que conreua.» Perquè la Comissió dona aquesta facultat al conreador? És que és partidària del minifundi? És clar que això podria ésser objecte d'una esmena quan arribi el moment; però que no es presenti l'art. 51 com a salvaguarda dels temors que el nostre distingit company acaba de formular. És cert que després diu «Incumbirà a la Junta arbitral escollir la part que deu ésser objecte del dret d'adquisició»; però això no vol dir que quedi desvirtuada la possible desvalorització de la terra.

Es podria fer aquí una disposició semblant a la del número 8 de l'esmena del senyor Romeva, que és el número 6 de l'art. 47, establir també una escala d'apreciació; és un fet que pot ésser real i, a més, si no vol comprar-ne més que una part, pot comprar aquella part, que junt amb totes les altres, amb una unitat d'explotació agrícola, pot produir el lliurament, pot ésser una part que arribi inclús a aïllar fins les altres en les seves vies de comunicació, és una d'aquelles mil circumstàncies que es poden donar; de manera que el fet de la depreciació d'una finca rodona pot donar-se sempre. Si és una possibilitat, les Juntes arbitrals no poden estimar-la, l'únic que poden

fer és triar el tros aquell, però com que el destinar un tros o altre no pot variar aquesta estimació de preu, per a l'estipulació del preu que s'hagi de pagar s'hauria de donar a la Junta arbitral la facultat de dictar les normes generals de regulació del preu i introduir-hi aquesta variant d'estimació si la resta de la finca disminueix de valor pel fet d'aquesta segregació parcial a què fa referència l'art. 51. Tenen les Junes arbitrals la facultat d'imposar-ho, ja a favor del que resta de la finca depreciada, ja en contra. Jo em penso que això és una cosa equitativa. Em podreu dir: això és complicar la màquina de la Llei; però com que no hi ha d'haver un reglament, però com que ara ens trobem amb el peu forçat de les característiques que han de justificar la fixació d'un preu, la desvalorització pot donar-se o no. Si la Comissió em diu que no pot donar-se mai, no hi tinc res a dir; però és un fenomen agrícola que no es donarà mai, segregar d'una finca rodona un tros determinat i que no es produeixi desvalorització; però al nostre pobre coneixement és un fet econòmic que pot donar-se, disminuir el valor de la resta. Si això és un fet real, cal facultar les Junes arbitrals perquè puguin estimar i imposar el preu.

(*Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Cultura.*)

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: Hauria valgut més que aquest paràgraf setè a què fa referència el senyor Romeva hagués estat discutit en l'art. 51 5.ª, que és on entenem que entren de ple les raons que dona en defensa d'aquesta esmena. Nosaltres, tenint en compte aquest fraccionament que es pugui fer d'una peça de terra conreada per un conreador, en l'art. 51 5.ª hi hem fet un afegit del qual donarem compte, on quedaran salvaguardades algunes d'aquestes intencions a què feia referència el senyor Simó. Dèiem en aquest article 51 5.ª: «quan el conreador pretengui lliurar la totalitat de la terra», i nosaltres proposem que digui: «quan el conreador pretengui lliurar només una part de la totalitat de les peces de terra». Per tant, una peça de terra que està conreada per un conreador, haurà d'adquirir-la en la totalitat, i no podrà adquirir-la fraccionada. Era un dels arguments que deia el senyor Simó, això pel que fa referència a l'article 51 5.ª, per això deia que caldria que més que en el que aquí deia el senyor Romeva, en el paràgraf setè hagués estat una esmena en discutir l'art. 51 5.ª, i llavors hauríem vist si aquestes explicacions podrien satisfer el senyor Romeva, perquè hem de suposar que les finques seran totalment arrendades i que tots els conreadors tindran el dret d'adquisició en un termini o altre.

(*Entra a la Cambra l'honorable senyor President de la Generalitat.*)

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo em reservo quan vingui l'article 51, per a veure si puc salvar el que ara no puc salvar; però això no vol dir que pròpiament no trobi lloc allí, perquè tota l'argumentació que es fa és com si les finques no tinguessin més que terres, i jo em refereixo a les finques que formen una unitat orgànica, on el conjunt té el seu valor produït per

la funció relativa de la terra i d'altres serveis. Hi ha serveis que moltes vegades valen tant com la terra. Jo crec que aquestes finques no poden ésser adquiribles més que en la seva totalitat, que es cerqui una fórmula o altra; potser la trobarem, però el que no pot ésser és que puguin ésser trencades, perquè la Junta arbitral determinarà respecte la terra; però determinant respecte de la terra, pot deixar una finca amb les seves construccions, amb els seus serveis agrícoles, de maquinària, de dipòsits, de conduccions, de servei d'aigües, de motors, tot això ho pot deixar, i llavors tot el capital invertit allí, desposseït de l'obligació de servir una terra i la producció d'una terra que té al voltant, és un capital mort que es perd. Per això jo ho posava aquí; això no vol dir que un cop rebutjada aquí, miri de defensar-ho en un altre lloc.

(*Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.*)

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Per a fer unes explicacions de tal com jo veig el problema als senyors Romeva i Simó. Evidentment, aquí es discuteixen tres coses, però a mi em fa l'efecte que el lloc més adequat de discussió és on el situa el senyor Romeva, perquè en l'art. 47 regulem el dret d'adquisició, no la valoració; serà un altre moment per a fer potser les apreciacions del senyor Simó. Em fa l'efecte que l'art. 51 5.ª, que també s'ha involucrat aquí, té una finalitat concreta, i és que no pugui escollir el conreador aquella terra més bona i vagi deixant la dolenta de les diverses que porti del mateix propietari; sinó que si vol exercitar el dret d'adquisició, no sigui ni el propietari ni el conreador els qui escolleixin, sinó que sigui la Junta arbitral la que tingui aquesta facultat d'escollir i d'assenyalar la més justa i la més lògica de totes les que porti en conreu. Per tant, és una cosa que queda a part. El que planteja el senyor Romeva és el següent: si hi ha una unitat de finques que té en servei una maquinària que li dona un valor precisament perquè pot utilitzar aquesta maquinària, en exercitar aquest dret d'adquisició queda desvaloritzada almenys aquesta maquinària, perquè ja no té un empleu. Ara bé; en primer terme, ens trobem que es tracta d'una unitat de finca que no ha estat explotada industrialment, sinó que s'ha creat una part d'industrialització, però ha continuat l'arrendament i per obtenir una major eficàcia del preu d'aquest arrendament el propietari té una maquinària al servei d'aquesta terra i aquesta terra té un valor en mèrits que pot utilitzar aquesta maquinària. La solució és senzillíssima: si el propietari no vol veure desvaloritzada la seva maquinària ni l'arrendatari desvaloritzada la seva terra, que aquest dret del propietari sobre la maquinària es converteixi per part del propietari en una facultat d'ús; és a dir, que l'arrendatari pugui usar la maquinària i el propietari treure una renda de la maquinària que li és pròpia. Si hi ha un motor que rega unes peces de terra i és propietat d'un sol, el que passarà si això anava en el preu de l'arrendament és que el preu d'adquisició serà independent d'això, però un cop sigui propietari l'arrendatari, utilitzarà aquell mateix motor pagant un canon. Si no es fa així...

El Sr. ROMEVA : Però hi ha altres casos que no són així ; per exemple un cup que no se'l pot obligar a utilitzar-lo i, per tant, hi ha desvalorització.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : La desvalorització és provocada per voluntat del propi propietari.

El Sr. ROMEVA : No ; perquè el conreador pot anar a un altre cup.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : En definitiva hi pot haver-hi un perjudici ; si es fa amb un criteri normal d'un conreador que passi a ésser propietari, no s'ocasionarà cap desvalorització. Ara bé, es pot donar el cas d'un conreador repatani que passi a propietari i d'un propietari repatani que digui : «Ja que tu passes a ésser propietari, no et dono l'ús d'aquell motor ni d'aquell cup, encara que sofreixi aquesta desvalorització.» En aquest cas, nosaltres creiem que el dret d'adquisició, per ésser una cosa de caràcter general, el considerem un dret més just i més fort que el dret aquest de desvalorització. Com que han de cedir una de les dues coses, val més que fem cedir aquest dret de desvalorització que no el general d'adquisició per part del conreador, malgrat aquesta petita lesió que es pot produir per això, però que nosaltres la considerem inferior a la que es produiria pel fet de què el conreador no pogués arribar a adquirir la propietat de la terra, a ésser propietari.

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Jo sento que les explicacions del senyor Conseller no m'hagin pogut satisfer, perquè parla de coses que són una unitat i que comprenen coses diverses. Un servei d'aigües, si només, prenem el servei d'aigües, entra en això que deia el senyor Conseller ; però si prenem la unitat que existeix en moltes explotacions, on hi ha la casa, les edificacions per als cellers, una pila de coses que totes plegades formen un conjunt que fins ara el contracte de conreu ja disposava gairebé automàticament que allò fos una cosa de servei de l'arrendador, però que un cop resolt el contracte, perquè en fer l'adquisició es resolt el contracte, no hi ha manera de tenir en compte el servei, i allò queda aïllat i sense valor ; i es dona el cas de què moltes de les coses més ben fetes que s'han fet en matèria d'agricultura a Catalunya, en matèria de perfeccionar els conreus i de donar-los un valor superior al que tenien, s'han fet a base d'això. I és contra aquests propietaris que s'han preocupat de la finca i que s'han preocupat del conreu, encara que n'hagin tret un benefici, però que han donat un perfeccionament al conreu, és contra ells contra els que anem. Jo no vaig a demanar que es privi un dret d'adquisició si es troba una fórmula perquè l'adquisició es faci, però és que la Llei podria establir una altra fórmula, per exemple, que per a fer l'adquisició d'aquesta finca s'hagués d'adquirir conjuntament, i els arrendataris haguessin de constituir un sindicat que es fes càrrec de tot aquest conjunt.

El Sr. PRESIDENT : Va a procedir-se a la votació nominal de l'esmena del senyor Romeva

en el que fa referència fins a l'apartat vuitè, inclussiu, car els altres extrems han quedat retirats.

(L'esmena és rebutjada per 43 vots contraris i 4 favorables, d'acord amb les següents llistes de votació :)

Senyors Diputats que han dit SI :

Soler i Pla.
Romeva.
Simó i Bofarull.
Ibars.

Senyors Diputats que han dit NO :

Companys (L.)
Comorera.
Gassol.
Selves.
Lluhi.
Dencàs.
Armendares.
Balart.
Bancells.
Bilbeny.
Blasi.
Bru i Jardí.
Canturri.
Casademunt.
Cerezo.
Companys (J.)
Cunillera.
Espanya.
Fàbrega.
Farreres.
Folc.
Fontbernàt.
Galés.
Guinart.
Magre.
Mestres.
Puig i Ferrater.
Riera.
Sallés.
Sauret.
Soler i Bru.
Tauler.
Torres.
Viadiu.
Fronjosà.
Ruiz i Ponseti.
Casanelles.
Xirau.
Ribes.
Gerhard.
Dot.
Rauret.
Casanovas.

El Sr. XIRAU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Xirau.

El Sr. XIRAU : Es per a unir-me a les manifestacions que va fer fa pocs dies el Diputat senyor Simó i Bofarull, pregant a la Mesa que no es cridi per a votar als senyors Diputats que no són Diputats d'aquest Parlament, perquè són Diputats del Parlament de la República.

El Sr. PRESIDENT : En realitat, no cons-

ta oficialment i s'han de posar en la relació de la Cambra. De totes maneres es tindrà en compte per a prendre la determinació convenient d'acord amb el que es resolgui.

Es dona lectura a una altra esmena presentada al mateix article:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena al dictamen sobre el projecte de Llei de contractes de conreu:

ESMENA

Article 47. Els requisits segon i sisè d'aquest article quedaran redactats com segueix:

Segon. — Que els dits contractes s'hagin mantingut per un període de més de dotze anys.

Sisè. — Que les terres que pretengui adquirir el conreador no estiguin declarades com a «solars per edificar».

Palau del Parlament, 27 de febrer del 1934. — Ruiz i Ponseti, Fronjosà, Gerhard i Lloret.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: La Comissió voldria oir les manifestacions dels signants de l'esmena.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: Després de les moltes paraules que aquí s'han pronunciat al voltant d'aquest art. 47, i en voler expressar nosaltres la nostra opinió respecte a dos apartats concrets del mateix, volem fer-ho amb la major brevetat possible.

A l'apartat segon proposem senzillament que allà on es diu divuit anys, es digui dotze anys. Per consegüent no hi ha cap modificació de concepte, sinó que és una petita modificació simplement numèrica que no pot distanciar molt les nostres posicions. El concepte bàsic que nosaltres tenim respecte a la reversió d'aquesta propietat de la terra a favor del qui la rega amb la seva suor, és molt diferent del que expressa aquest art. 47 i del mateix que nosaltres propugnem en la nostra esmena; és a dir, la nostra esmena no és una exposició de la nostra ideologia, sinó que és un punt transaccional acostant-nos a les vostres solucions només per a modificar petits defectes que nosaltres trobem en la redacció d'aquest article.

Es evident que nosaltres considerem que l'home que faci dotze, que faci divuit anys que treballa una terra determinada, aquell home ha adquirit un ple dret de domini sobre aquella terra, dret de domini que nosaltres l'entenem, no en la forma com s'entén tradicionalment, ni en la forma com s'entén en aquesta Llei, sinó senzillament com a dret a gaudir d'una manera absoluta dels fruits d'aquesta terra. Però aquesta solució, que en aquests moments podria representar una solució maximilista, no la proposem en aquest moment perquè, com sabem per endavant que estaria cridada al fracàs, no volem lluitar en va. Però quan es tracta de fixar el nombre d'anys que han de transcórrer treballant un obrer una terra perquè tingui un dret a l'adquisició, un dret

legal a adquirir-la, encara que el propietari no la vulgui vendre, voldríem nosaltres que els obrers que treballen la terra de Catalunya, no estiguessin en condicions inferiors als obrers que treballen les terres de les restants regions d'Espanya, i si bé dintre d'Espanya no hi ha encara res estatut d'una manera concreta respecte d'aquest punt, sí que hi ha al Parlament espanyol una proposició de Llei, que sembla que fixa en quinze anys aquest dret d'adquisició. Nosaltres no voldríem de cap manera que els treballadors de la terra de Catalunya poguessin dir que en virtut d'una disposició sortida del seu propi Parlament, del Parlament català, els hem col·locat en situació d'inferioritat respecte els treballadors de la terra de les altres regions espanyols, i és per això que proposem aquest període de dotze anys, que en proposar-lo de dotze anys i no de quinze, com està fixat en aquella proposició de Llei, volem explicar la raó d'aquesta disminució de període.

En certa manera ens hem acostumat aquí, en parlar de contractes de conreu, a parlar per períodes de sis anys. En el primitiu dictamen, àdhuc, hi figurava que les prorroques havien d'ésser per períodes de sis anys. Això desaparegué després; només hi ha un període inicial, de sis anys, i després les prorroques es fan d'any en any; però hi han altres condicions a la Llei, que es fan, també, per períodes de sis anys, i és per això que nosaltres, en voler fixar un període límit des del qual sigui facultativa per al treballador, facultativa per a l'arrendatari, l'adquisició de la terra, assenyallem aquest doble període de sis anys, o sigui dotze anys com a termini. Respecte aquest punt, que creiem per endavant que serà admès per la Comissió per les raons que abans hem esmentat, no tenim res més que dir.

Quant a l'apartat sisè, em permetré llegir-lo tal com està redactat en el dictamen, per a poder raonar els avantatges que al nostre entendre té l'esmena que hem presentat. El dictamen diu:

«Sisè. — Que les terres que pretengui adquirir el conreador, per raó de la seva proximitat a poblacions, no siguin o no es puguin considerar com a solars urbans i no tinguin un sobrepreu de més del 50 per 100 del que tindrien com a terres exclusivament de conreu.»

Nosaltres hem defensat sempre, no solament en aquesta Llei, sinó en totes les Lleis que hem de fer, que hi hagi la màxima claredat, que no hi hagi possibilitat de confusió, i no precisament perseguint el dret innegable al treball que tenen els Advocats, sinó per a reduir al mínim, en benefici de la societat, aquest treball parasitari. Però aquest apartat sisè està redactat de tal manera, que seria evidentment un niu de plets. Diu: «no siguin o no es puguin considerar...». ¿Què vol dir «no es puguin considerar com a solars urbans»? ¿A quina distància de la població es poden considerar com a solars urbans? Aquí no ho diu, i és una cosa tan elàstica dir «o es puguin considerar», que, quan una cosa és elàstica i pot ésser objecte de judici, té en aquell cas un 90 per 100 d'avantatge el propietari respecte del conreador; quan han d'intervenir Advocats, quan han d'intervenir Tribunals, és segur que el propietari porta sempre les de guanyar. Si una terra conrea-ble s'ha de poder considerar al mateix temps com a

edificable, hi ha unes condicions ben clares perquè s'hi pugui considerar, i és que sigui declarada com a solar per a edificar. Aleshores la conseqüència immediata d'aquesta declaració és un augment contributiu considerable, augment contributiu que carrega, naturalment, sobre el propietari, que és el que busca els avantatges d'aquesta declaració. Si no ve aquesta declaració, o la terra no és declarada com a solar, no és tal solar, perquè el propietari des del moment que no es conforma en pagar la contribució inherent a la declaració del solar, és que ell no la té considerada com a solar. Per consegüent, si el mateix propietari no considera la terra com a solar, no seria just de cap manera que en el moment que ve el dret d'adquisició per al conreador, aleshores el propietari digués: «Oh, és que aquesta no és una terra conreable, és un solar per a edificar.» En virtut de què, ho és? Senzillament, per a encarir el preu d'adquisició, per a fer impossible l'adquisició per part del conreador. Per això nosaltres, simplificant la Llei, i millorant-la notablement en aquest punt, demanem que l'apartat sisè digui només:

«Sisè. — Que les terres que pretengui adquirir el conreador no estiguin declarades com a solars per a edificar.»

Es a dir, les que estiguin declarades com solars per a edificar, gaudiran d'aquests avantatges, però, com a contraposició, hauran de pagar el tribut corresponent. En canvi, les terres que no estiguin declarades com solars per a edificar, no tenen cap dret a gaudir d'aquesta exempció. Aquesta és la nostra posició respecte aquest punt, que, repetim, com que simplifica notablement la redacció, fa més clara la Llei i, per consegüent, és més beneficiosa per al conreador, voldríem veure acceptada per la Comissió.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: La Comissió no pot acceptar l'esmena del senyor Ruiz i Ponseti, ni en el seu primer punt, ni en el segon paràgraf.

En el primer paràgraf, la defensa que ell fa per a reduir precisament els anys a dotze, és argumentant que hagi pogut sortir un Projecte del Govern de Madrid, en el qual es parla d'un nombre inferior d'anys. No podem discutir-ho perquè es tracta d'un Projecte; no sabem el que aquest Projecte serà el dia de demà, una vegada convertit en Llei. Potser el que ara diu quinze anys, es tradueixi en un nombre més considerable, i potser sigui superior àdhuc als que nosaltres assenyalèm en la nostra Llei. Ell reconeix, com tots reconeixem, que s'ha de donar el dret d'adquisició a aquell conreador que ha mostrat un esforç. Aquest esforç, nosaltres el considerem en aquest mínim d'anys, que hem posat de divuit anys, però jo he d'advertir que si bé es diu a la Llei, divuit anys, de fet són disset, perquè el dret de reserva que estableix aquesta Llei obliga el propietari que un any abans de cada període de sis anys faci ús del dret de reserva. Per tant, si no ho fa dintre d'aquest període de sis anys, en entrar al tercer, ell ja no pot fer ús del dret de reserva i entra de ple en el dret d'adquisició. Per consegüent, nosaltres mantenim el dictamen tal com està, dient que ha d'ésser divuit anys el període per al dret d'adquisició.

I, quant a l'altre extrem, ha de tenir en comp-

te el senyor Ruiz i Ponseti que la valoració, precisament, del dret d'adquisició, ve molt assenyalada i prevista en un article que ja vam aprovar, em sembla que és el 40, d'aquesta Llei. No pot quedar, doncs, tant a l'arbitri ni del propietari ni del conreador l'assenyalar la valoració d'una terra que pugui ésser estimada com a solar pel propietari, i que no ho sigui. Si és terreny de cultiu, i ha d'estar comprès dintre del dret d'adquisició, la valoració l'ha de fer la Junta arbitral, d'acord amb la Llei, que no ho farà mai capriciosament. Ell ens planteja aquí que els solars han d'ésser prèviament declarats. Hi ha molts llocs en què els solars no poden ésser prèviament declarats, perquè són precisament els Ajuntaments els que assenyalen les zones d'Eixamplis, i aleshores poden ésser solars per a edificar i no es podria preveure en la forma que ho vol preveure l'esmena a què fa referència el senyor Ruiz i Ponseti. Que pot haver-hi confusió perquè aquí s'assenyala que han d'ésser els solars els que han d'arribar a aquest sobrepreu, confusió entre el que és solar edificable entorn de les poblacions? Gairebé tots els Ajuntaments tenen marcades el que són zones d'edificació i, per tant, el que no estigui dintre d'aquesta zona no podrà mai ésser considerat com un solar d'edificació; i en aquells Ajuntaments petits que no tinguin establertes zones d'edificació com ho tenen els Ajuntaments de primera i segona categoria, tampoc no hi podrà haver confusió, perquè els límits de solars ja estan fets per la manera com es van fent les edificacions de totes les poblacions; i difícilment es presentarà aquesta confusió a què feia referència el senyor Ruiz i Ponseti, sobretot si es té en compte que nosaltres ja hem determinat el sobrepreu del 50 per 100, i aquest sobrepreu ja vol dir si és solar o no és solar, a més de lo que representi el fet de la distància d'un nucli de població. Per totes aquestes raons, creiem que no pot existir confusió i per això mantenim el dictamen sense poder acceptar l'esmena del senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Ruiz i Ponseti té la paraula.

El Sr. RUIZ I PONSETI: En quan al que fa referència a l'apartat 2.º, he de confessar que m'han produït una pena extraordinària els arguments emprats pel senyor Cerezo, perquè, en últim resultat, s'ha refugiat en el pobre argument, en la pobre esperança, de què el Parlament de Madrid faci un retrocés respecte al Projecte que li ha estat presentat pel Govern de la República. Es tracta d'un Govern, l'actual Govern de Madrid, trist, i arxireaccionari.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: El Parlament encara ho és més.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Sí; encara ho és més, tristament per nosaltres. I nosaltres, aquí, ens refugiem en aquest moment en l'esperança de què el Parlament de Madrid farà una obra reaccionària respecte a la proposta que li ha estat sotmesa pel Govern. Però he de dir-li, al senyor Cerezo, que des d'aquí he sentit amb pena extraordinària aquests arguments. I el que nosaltres fem aquí, en aquests moments, pot tenir una in-

fluència indubtable en aquest retrocés que entreveia el senyor Cerezo en el Parlament de Madrid, és a dir, aquest empitjorament del Projecte que el Govern de Madrid ha sotmès al seu Parlament, tindrà, sens dubte, com una de les causes aquest empitjorament que nosaltres d'una manera voluntària i sense declarar-nos reaccionaris, és a dir, declarant-nos fermament revolucionaris, comencem per introduir en aquesta Llei que ara fem; i crec que la Comissió s'hauria de repensar abans de prendre una decisió, que no solament gravitarà sobre els pagesos de Catalunya, sinó que contribueix indirectament a fer més trista la situació dels pagesos de tot Espanya.

Nosaltres creiem que dotze anys són prou anys perquè un home que treballa una terra tingui dret a la seva adquisició. Ja posem prou limitacions a aquesta Llei.

El Sr. GALÉS: Demano per parlar.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Crec que de períodes, tal com estem acostumats a comptar la vida, avui no podem posar més que un; i ja posem més endavant, que si passat el primer període no se'n fa ús, haurà de començar altre període de divuit anys. I dos períodes de divuit anys, o siguin trenta-sis anys, és impossible que cap conreador en plena força i plena vida pugui viure-ls, pugui seguir a la terra sense haver arribat a la seva adquisició. Per això, reduint a dotze anys els períodes, fent més possible que aquests dos períodes siguin esgotats per un mateix conreador, considerem l'article més just. Demanem, doncs, a la Comissió, que consideri millor la importància que té la nostra esmena en aquest paràgraf segon i vegi si ens pot complaure, acceptant-la totalment o en part.

Anem a l'apartat sisè. Veiem com el senyor Cerezo ens parlava de què hi ha molts Ajuntaments que no tenen organitzada o fixada aquesta organització de solars per a edificar. Ens deia el senyor Cerezo que solament tenen organitzat aquest registre de solars per edificar, aquells Ajuntaments en els quals regeix la Llei d'Eixamples. Jo no estic molt especialitzat en aquestes qüestions, però crec que si no es té organitzat aquest registre, es podria organitzar senzillament a tot Catalunya, si nosaltres volguéssim fer un bon servei als nostres conreadors. Però, a més, hauré de dir una cosa, i és que allà on aquest problema té relativa importància, allà on pot haver-hi discussions respecte unes terres determinades, sobre si és o no és solar per a edificar, és precisament entorn de les grans poblacions, entorn d'aquelles poblacions on ja existeixen els registres de solars per edificar i on existeix ja la contribució corresponent als solars per a edificar i allà on ja regeix també la contribució de plus-vàlua, revertint una part d'aquesta plus-vàlua als propis Ajuntaments. Per això nosaltres no tindríem inconvenient en allargar aquest article 6.º i fer exclusiva l'obligatorietat de declarar com a solars per edificar aquells que envolten nuclis de població i els propietaris ja els han expressat al registre com a solars per edificar. És evident que el problema en les poblacions importants com Barcelona i com totes les poblacions que van creixent de pressa, pot tenir una importància extraordinà-

ria; i un problema de tal importància econòmica, no el podem deixar previst a la Llei d'una forma tan vaga com representa el dir: «per raons de la seva proximitat a poblacions», perquè, si així fem, tot propietari que tingui o compti amb un Advocat hàbil, o si no hàbil — però deixem-ho en hàbil, que ja està bé — podrà demostrar, o quan menys podrà intentar demostrar, que qualsevol terra de Catalunya està pròxima a les poblacions, perquè les distàncies d'unes poblacions a les altres no són molt grans, que qualsevol finca que no estigui més pròxima d'una ho estarà de l'altra.

Creiem, per consegüent, que és una forma tan ambigua la que donem a aquesta Llei, que sistemàticament pot donar lloc a plets; i joestic més que segur de què tots els drets que neixin en contra del dret d'adquisició, neixeran com a conseqüència de la redacció ambigua d'aquest apartat 6.º I per això voldríem demanar a la Comissió que es repensi i vegi la manera de cercar una redacció més clara; si la nostra la troba massa radical, pot cercar una altra de clara i categòrica, en forma que quan menys es fixi el nombre de metres o de quilòmetres que ha d'haver-hi de distància d'una terra a la última casa de la població, perquè aquella terra pugui ésser considerada com a solar per edificar; i tot el que no sigui això, és provocar amb ambigüetats la possibilitat de plets, que és el que nosaltres voldríem evitar en redactar aquesta Llei, com totes les altres Lleis.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Galés té la paraula.

El Sr. GALÉS: Senyors Diputats: Sé perfectament el que obliga el pertànyer a un partit i mantenir una disciplina. Això vol dir que, en aquest punt concret, el parer dels meus companys de la Comissió serà compartit d'una manera pàl·lada en les votacions per aquest company seu. Però això no és obstacle perquè creiem que en aquest punt, i sense manca de cap mena a la disciplina, acceptada, volguem unir el nostre prec al del senyor Ruiz i Ponseti respecte a la reflexió que m'imposa una resolució de transcendència com la dels dos punts a què ha fet referència, i principalment el període dels 18 anys, consignats com a necessaris per a poder reemprendre el dret d'adquisició.

En efecte, jo en faig càrrec — en tinc l'absoluta seguretat, perquè sé de la manera formidable com treballa i com ha treballat la Comissió de Contractes de Conreu —, que els dictàmens que venen aquí no són fruit d'un esperit de lleugeresa, sinó que han estat ben meditats i ponderats i quan venen aquí han estat objecte de llarga reflexió; però en un afer de tanta transcendència, no estaria de més repensar-hi un xic més, perquè el període de 18 anys, evidentment, sembla al Diputat que ara fa ús de la paraula, segons el seu criteri particular i personal, que és un període massa llarg en la vida d'un home i sobretot quan es tracta encara de duplicar aquest període; i raó de més quan en deu anys un capital posat en renda s'ha pogut ben justificar i duplicar aquest capital. És aquesta una de les posicions que, unida a la de donar una pauta al que es pugui fer fora de l'àmbit legislatiu de Catalunya, potser pugui tenir-se en compte per a repensar-se sobre aquests

arguments, en el ben entès, repeteixo, que tenen els meus companys la meua confiança per a resoldre la qüestió de la manera que ells creguin més addient. Per tant, no podré fer més que sotscriure el seu dictamen.

En quant a la segona part, he de fer constar que els predis rústics no poden ésser hàbilment, artificiosament, enganyosament, com venia a dir el senyor Ruiz i Ponseti amb aquell inveterat rezel que té contra la gent de toga, sostrets a la categoria de camps rústics. Jo he de dir que potser no hi ha tota la malícia que hi vol veure, en aquest aspecte, al dictamen. Crec que aquesta Llei, com totes les Lleis, en principi, ha d'ésser completada per un Reglament, per un minuciós Reglament, i que, per tant, aquest és un dels aspectes que el Reglament haurà de tenir en compte. És més, de cap de les maneres jo no sostriuria tampoc el que sembla ésser criteri del senyor Ruiz i Ponseti, de què n'hi hagués prou amb una declaració del propietari perquè el terreny fos o no considerat com a zona edificable, urbana. Això no es pot deixar al lliure albir d'un declarant, sinó que ha d'ésser objecte de reglamentació, tota vegada que la Llei solament pot recollir els punts més essencials de les qüestions.

Per tal d'ésser breu i de no fer una obstrucció a la Llei, ara que la Llei pot passar planeament per l'abandó dels drets dels que podrien apar allargant la discussió, demano, i amb això acabo la meua petita intervenció, als meus companys de Comissió si ells creuen que aquest aspecte que ha plantejat el senyor Ruiz i Ponseti mereix l'atenció d'ésser novament reflexionat i novament repensat. Els companys de la Comissió són — no hi ha cap dubte — una garantia perquè la pagesia catalana — l'economia catalana, en general — tinguin en ells la confiança i, per tant, la solució que ells donin mereixeran la meua aprovació.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: El senyor Ruiz i Ponseti, en parlar novament del temps que estableix el dret d'adquisició, ha deixat entreveure que es tractava d'un fet revolucionari, i el fet revolucionari, per a mi, no està en la fixació d'un període de dotze, de quinze o de divuit anys, sinó en què el dret sigui viable i en què pugui ésser aplicable fàcilment. Què en treuríem de posar-hi un nombre més reduït d'anys, si en altres articles no es fes perfectament viable aquest dret d'adquisició? Pot tenir la seguretat el senyor Ruiz i Ponseti que en la forma que ve redactat aquest article 47, en el seu paràgraf sobre la capitalització de la terra, que vol dir fer-lo viable, fer viable una capitalització justa de la terra, no és una capitalització capriciosa en què el conreador no pugui arribar de cap manera a fer ús d'aquest dret. A més, per a fer viable aquest dret, s'estableix una altra garantia per al conreador, que ve prevista en l'art. 51, on se li donen quinze terminis anuals per a pagar on se li assenyalen un nombre de quinze terminis anuals perquè faci ús d'aquest dret. El fet, doncs, de fer viable un dret,

ja és el fet revolucionari; però el que tingui dotze, quinze o divuit anys, no. Per tant, nosaltres hem establert un principi revolucionari en sentar el dret. Quant a l'establiment dels divuit anys, ho hem fet per creure que és l'època mitja de treball i que el conreador es trobarà encara en la plenitud de les seves facultats. Per tant, el termini de divuit anys no trenca les possibilitats de vida de treball i entenem que no crea cap dificultat. Amb això dono, també, per contestades les manifestacions del senyor Galés en creure ell que podria reduir-se el nombre d'anys, per estimar que amb dotze anys, tal com deia el senyor Ruiz i Ponseti, ja s'havia fet suficient esforç personal.

L'altre punt del senyor Ruiz i Ponseti, que ell creu pot prestar-se a confusió, queda contestat observant-li que són els Ajuntaments els que en tot cas han de dir quina és la zona fins on arriba la part edificada. Nosaltres ja hi posem una segona condició, en la qual es diu que no hi hagi un sobrepreu de més d'un 50 per 100. Això ve a desfer tots aquells dubtes que podia tenir el senyor Ruiz i Ponseti de què es pogués confondre un terreny com a solar o com a conreu, sense perjudici, també, de les facultats que es donen a les Juntes arbitrals per a resoldre totes les qüestions que es puguin plantejar entre conreadors i propietaris, en fer ús del dret que confereix la Llei.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Naturalment, nosaltres no insistirem en la posició ja expressada i no hem de renyir cap batalla amb vosaltres, ni al voltant de l'art. 47, ni al voltant de cap altre article, ja que som els vostres col·laboradors. Solament hem volgut salvar la nostra responsabilitat per tal que el dia que un pagès de Catalunya se'ns adreci a nosaltres i ens digui que li sap greu no ésser pagès de més enllà de l'Ebre perquè els seus drets serien superiors, nosaltres li poguem dir que en el seu dia vàrem fer la protesta oportuna davant del Parlament català.

Dit això, no tenim per què insistir més, ja que la Comissió té també, en part, la nostra confiança. No demanarem votació per aquesta esmena. Solament volem que consti el nostre criteri en contra dels apartats segon i sisè tal com queden redactats. Votarem, això sí, a favor de l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: ¿Es rebutja l'esmena? (*Assentiment.*) Queda rebutjada l'esmena amb els vots en contra de la Minoria socialista. ¿S'aprova l'art. 47? (*Assentiment.*) S'aprova.

El Sr. ROMEVA: Que consti el meu vot en contra.

El Sr. PRESIDENT: Constarà el vot del senyor Romeva en contra de l'article.

Article 47 bis.

(*El senyor Secretari llegeix la següent esmena en forma d'addició:*

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent addició al projecte de Llei de contractes de conreu:

ADDICIÓ

Article 47 bis. El propietari pot apartar del dret d'adquisició terres susceptibles d'ésser adquirides fins el límit màxim de la meitat del valor d'elles, el valor de les quals no excedeixi de 60,000 pessetes, encara que la dita meitat sigui inferior a aquesta quantitat.

Palau del Parlament, 27 de febrer del 1934. — Romeva, Blasi, Simó i Bofarull i Lloret.)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: La Comissió no accepta l'addició.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo he formulat aquesta esmena en forma d'addició restablint un article que portava la Llei, sense el propòsit de què fos amb el redactat exacte que portava. Però hi ha una cosa que no he acabat de veure clara, i és el per què ha desaparegut en el dictamen nou aquest article. El dret d'aportació pel propietari d'una part de les terres que té el dret d'adquisició fet en una forma com aquesta en què es posa un límit baix, és un dret que no afavoreix el gran propietari i en canvi garanteix el petit propietari, que és el que ha de quedar més perjudicat per aquesta Llei. Per altra banda, jo no he vist la raó, i jo agrairia molt a la Comissió que me l'expliqués, per què ha desaparegut del redactat d'aquest article, ja que aleshores potser trobaria més raons per a recolzar la meua esmena.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: Precisament, el no acceptar aquesta esmena és una de les raons més que argumentava abans al senyor Ruiz i Ponseti. Podríem dir-li que en l'esperit s'ha anat seguint el manteniment d'aquest redactat que porta el capítol que fa referència als drets d'adquisició, perquè nosaltres considerem que els drets, actualment, en la forma que anem articulant la Llei, són drets de l'arrendatari; el propietari ja en té un, de dret, que és el de reserva. És clar que el senyor Romeva dirà, tal vegada, que podrà haver-hi contractes d'arrendament que entrin de ple dintre del dret d'adquisició i que alguns propietaris no hagin pogut fer ús de l'articulat que ara ell vol defensar. Però nosaltres, que legislem, com hem dit abans, establint un dret al conreador de la terra, no hem pogut, a pesar de què en el dictamen anterior hi havia aquesta limitació, tornar-la a posar ara, perquè tot propietari — el senyor Romeva el redueix al petit propietari — que hagi deixat d'ésser en el transcurs del temps treballador per a convertir-se en rendista, ho hagi fet amb l'especulació de treure un major rendiment de la terra perquè considerava que el seu treball personal no li donava prou rendiment i això vol dir que feia renúncia a aquells drets de conreu a l'arrendatari i aquesta renúncia que feia ell és el que nosaltres ara hem vingut regulant en aquesta Llei com a drets que adquireixen els arrendataris actuals, com a drets que hagin adquirit els arrendataris futurs. Per això nosaltres entenem que no podem posar aquesta limitació, que seria venir a establir ara, a privar en molts casos a l'arrendatari el poder fer ús del dret d'adquisició, i nosaltres entenem que s'ha de fer ús de la totalitat

dels drets d'adquisició. Per això creiem que no es pot admetre aquest article 47 bis.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo entenc que hi ha hagut en això una rectificació del concepte que tenia la Comissió en el seu primitiu dictamen. El propietari pot haver-ho estat perquè era conreador i ha deixat de conrear. Pot haver-ho estat perquè ha adquirit terres invertint un capital a l'empar d'una legislació. A l'hora d'establir una reforma, no poder anar a considerar totes aquestes coses punibles i castigar-les d'una manera fatal; però és que hi ha moltes formes de continuar essent propietari i no essent conreador directe, que no són aquestes de la pura renda, i nosaltres mateixos, en altres apartats de la Llei, establim formes de cooperació entre el conreador i el propietari. Si ara no establim una reserva per al propietari, totes les formes queden castigades igualment.

Jo no sé si la Comissió ha considerat això. Anem a realitzar una reforma — ja ho vaig dir ahir — i la volem fer a fons i tota d'un cop, però hi ha coses que s'haurien de respectar i tenir en compte. Jo considerava que estava bé un dret de reserva del propietari; havíem trobat dificultats en establir una forma, una valorització d'aquest dret de reserva, però fer desaparèixer el dret de reserva crec que és una cosa impropcedent. Jo he de mantenir, per tant, l'esmena.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: No es fa desaparèixer cap dret de reserva, sinó que es crea un altre dret de reserva, perquè nosaltres ja tenim articulat com s'ha de regir el dret de reserva. Això és crear un altre dret de reserva, el qual la Comissió entén que no s'ha de crear, perquè ella ja el té creat pel que puguin ésser contractes que no estiguin afectats pel dret d'adquisició.

El Sr. PRESIDENT: ¿Es rebutja l'esmena del senyor Romeva? (Assentiment.) Queda rebutjada.

(Es dona lectura als articles 48 i 49, als quals no hi ha presentat cap esmena ni vot particular, que són aprovats sense discussió.)

Es dona lectura a la següent esmena, presentada a l'article 50:

«ESMENA

S'hi afegirà un tercer paràgraf redactat així:

"Es deduirà també del preu d'adquisició el valor de les millores útils fetes pel conreador que no hagin estat pagades pel propietari." — Ruiz i Ponseti, Frongós, Gerhard i Lloret.)

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: La Comissió ha estudiat aquesta esmena i ha cregut convenient acceptar-la, però amb una altra redacció que ve a ésser en els mateixos termes. La redacció que proposem és la següent: «Quan el valor de les millores útils pagades pel conreador hagi estat estimat en el valor de la terra, es deduirà del preu d'adquisició.»

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Com que l'esperit és el mateix i encara és més clara la redacció que proposa la Comissió, hi dono la conformitat, convençut.

El Sr. PRESIDENT: ¿Així, queda retirada la redacció de l'esmena? (*Assentiment del senyor Ruiz i Ponseti.*)

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Si la Cambra m'ho permet, amb motiu dels conceptes que s'acaben ara de vertir amb motiu de l'esmena que ha estat modificada per la Comissió, he de manifestar que no vaig tenir la sort d'ésser aquí en la Cambra en el moment oportú per discutir una esmena que la Comissió va rebutjar, però, no obstant, jo em vull permetre cridar l'atenció — ja que llavors no vaig poguer fer-ho — respecte dels conceptes que aquí s'han vertit referent al text legal a discutir en el títol de «Millores». L'esmena aquella deia: «Seran nuls tots els pactes de renúncia de millores.» Quant la totalitat, jo ja ho vaig fer constar, però em sembla que se'm va contestar aleshores que la Llei manava que les millores s'havien de donar. Jo no he estudiat, com la Comissió, aquest projecte, però de l'estudi no tant profund que n'he pogut fer, no n'he deduït cap precepte, cap concepte, que no permeti la renúncia a millores. És la més gran immoralitat que s'ha comès en el règim contractual de la terra aquest pacte de la renúncia a millores de tota mena — no parlem de les sumptuàries, sinó de les útils i de les necessàries —; jo he vist dotzenes de contractes en els que hi ha aquest pacte de renúncia a millores. ¿La Comissió ens pot donar la seguretat de què tots els preceptes d'aquesta Llei, tant els aprovats com els que vindran aprovats, no donen lloc a què puguin ésser considerats el dia de demà un pacte de renúncia a millores? Perquè si no hi ha la prohibició absoluta de no renunciar les millores, això mateix que acabem d'aprovar ara és com si no aprovéssim res. Perquè el nostre esperit tots sabem quin és, i en el pervindre la influència d'aquesta Llei tots sabem quina ha d'ésser, però no podem nosaltres influenciar i esperar que dintre de l'ànim de moltíssims contractants, el dia de demà, hi pugui haver aquell valor necessari per fugir, per eludir l'obligatorietat per part del propietari, de voler admetre un article on hi hagi pacte de renunciament. És d'una transcendència enorme que dintre els múltiples defectes d'aquesta Llei admetéssim el pacte de renúncia. Jo em permeto demanar que si la Llei no ho ha de prohibir d'una manera taxativa, caldria que estigui prohibit d'una manera implícita, però en una forma o altra. Si no prohibiu el pacte de renúncia, fariem estèril una gran part dels efectes d'aquesta Llei.

El Sr. CERÉZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CERÉZO: En el capítol corresponent de «Millores» ja definim d'una manera clara com s'han d'estimar les millores i l'obligació que hi ha de reconèixer el dret de millores. Però en l'art. 2.ª de la Llei vàrem aprovar un extrem que deia: «Els contractes de conreu, àdhuc els existents en promulgar-se aquesta Llei, han de complir-se de conformitat a

l'ús i bona fe, segons els pactes convinguts, sempre i quan no estiguin en contradicció amb els preceptes d'aquesta Llei, contra la qual no podrà prevaldre pacte de cap mena.» Per tant, no pot prevaleix un pacte que fa una renúncia d'un dret que li dona la Llei.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Una cosa és un pacte contra Llei i altra cosa és una renúncia.

El Sr. CERÉZO: No obstant, no hi ha cap mena d'inconvenient que el senyor Simó redacti una esmena en aquest sentit, perquè mai no ha entrat en l'ànim de la Comissió de poder pensar que es pugui burlar el text de la Llei en el sentit d'establir un pacte de renúncia a uns drets que dona aquesta Llei. Que formuli una esmena el senyor Simó i veurem si en els articles transitoris o addicionals podem posar-ho amb l'esperit que ell ha indicat.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Crec també, efectivament, que l'art. 2.ª no evita la renúncia a millores; per tant, la solució seria que el senyor Simó redactés la modificació en forma d'una esmena als articles addicionals, que després, amb l'autorització de la Cambra, es posaria en el lloc més adient de la Llei. D'aquesta manera podria quedar això obviat.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: He de demanar perdó a la Cambra per la meua insistència, però jo no acabo de comprendre el sentit d'aquesta esmena i he de deduir que hi ha una ignorància de la meua part, perquè segons l'art. 50 diem que la determinació del preu d'adquisició es farà aplicant les regles de l'art. 40, i l'art. 40 diu: S'hauran de tenir en compte les aportacions i prestacions que facin el propietari i el conreador, així com l'amortització de les plantacions i de les millores abonables a les parts contractants.» Aleshores, el sentit d'aquesta esmena seria una redundància, perquè repetiria una cosa que ja diu l'art. 40. Si l'art. 40 regeix pel procediment que s'estableix aquí, repetir-ne una part, podria donar lloc a confusions i fins fer que una cosa s'hagués de valorar dues vegades. No sé si ho he entès malament.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: La suggestió a què ens hem referit s'ha cregut que s'havia de posar en el dictamen, perquè s'ha mirat el que feia referència al capítol de millores i realment no s'hi preveu. Però el senyor Romeva, amb més rapidesa que nosaltres, ha trobat el lloc precís, neuràlgic, i és l'art. 40; jo creia que explícitament ja hi estava, però si ja és en l'art. 40, llavors ja no és necessari. De manera que es podria mantenir l'article igual.

El Sr. PRESIDENT: Resta, doncs, retirada l'esmena?

El Sr. RUIZ I PONSETI: Resta retirada.

El Sr. PRESIDENT: ¿S'aprova l'art. 50,

amb la redacció del dictamen? (*Assentiment.*)
 Resta aprovat.

Article 51. Hi ha una esmena.

(*El senyor Secretari llegeix la següent esmena:*

«Esmena a l'art. 51: On diu «6 per 100», dirà «4 per 100».

Ruiz i Ponseti, Fronjosà, Gerhard i Lloret.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: Desitjariem sentir les manifestacions dels signants de l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti, com a primer signant de l'esmena.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Es tracta també, en aquest cas, d'una petita discrepància, simplement de caràcter numèric. Prescindint del nostre punt de vista general, prescindint àdhuc de la nostra ideologia, admitem que si hi ha un deute per part del conreador, un deute ja traduït en moneda, ja capitalitzat, sigui objecte d'un interès, és a dir, que es converteixi en una renda per al propietari, també evaluada en moneda. La nostra discrepància en aquest punt és purament numèrica. Nosaltres considerem que tal com estan avui les coses, l'interès del 6 per 100 és un interès generalment practicat per tots aquells préstecs que corren un cert risc, és un interès practicat pels bancs quan fan préstecs a industrials, quan no saben si al cap de mitja hora estaran evaporats. Però quan es tracta d'un propietari que fa un préstec a un conreador i que té la garantia del mateix conreador, la mateixa terra que li ha venut a contragust i que tindria un veritable plaer en tornar-se'n a ser propietari perquè el conreador no li complís les clàusules del préstec, més garanties ja no es poden demanar, perquè hi ha la garantia material de la terra i la garantia moral del propietari que voldria tornar a poder ensorrar el conreador. És per això que nosaltres considerem que no es pot tractar aquí d'un interès de caràcter bancari, que ha d'ésser l'interès mínim en els interessos corrents que dona el diner. Els interessos corrents del diner, oscillen avui de manera normal entre el 4 i el 6 per 100. Per això nosaltres proposem que sigui el mínim d'aquesta oscil·lació, precisament el 4 per 100. Tot el que excedeixi del 4 per 100 serà un interès, en aquest cas, absolutament usurari; encara que em diguéssiu el 4 i mig per 100, aquest mig per cent d'excés seria absolutament d'usura. És per això, que nosaltres demanem d'una manera categòrica que sigui el 4 per 100, que és el mínim de l'interès aplicat als préstecs de capital.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: No podem descuidar que la terra en què hi ha fet ús un dret d'adquisició queda també amb un dret de propietat, que vol dir que és vendible. Si nosaltres assenyalarem en la Llei un interès molt baix, posem dificultat al propietari que ha fet ús del dret d'adquisició. Per altra banda, no podem descuidar que posar l'interès mínim en tot el que són rendes segures, en

tot el que siguin rendes de caràcter hipotecari, en voler-se reduir l'interès no es donen aquelles facilitats del moviment de diner de la creació, per exemple, dintre un banc agrícola de cèdules que puguin permetre adquirir aquelles cèdules i tenir el dret d'adquisició. La Comissió, que ja tenia coneixement d'aquesta esmena, ha estudiat entre l'esmena que havia plantejat el senyor Ruiz i Ponseti defensant el 4 per 100 i el criteri que hi havia en el dictamen del 6 per 100, i tenint en compte que fluctua precisament en aquesta renda l'interès del 4 al 6 per 100, hem d'exposar al senyor Ruiz i Ponseti que nosaltres estariem conformes en assenyalar el 5 per 100. D'aquesta manera deixem que les terres de la seva propietat tinguin una viabilitat de transacció, com que és permeti també procedir amb aquestes cèdules que puguin crear-se el dia de demà amb un interès que permeti treure aquests préstecs i convertir-los en préstecs d'aquestes cèdules.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: La forma amable com el senyor Cerezo planteja aquest regateig, gairebé per la forma m'invitaria a transigir, a partir per la meitat la nostra diferència, però com que no es tracta de la forma, sinó que és una qüestió molt fonamental, perquè per al conreador que adquireix una terra, aquest interès del 5 per 100 — ara ja no del 6 per 100 — durant 15 anys, encara que sigui en forma decreixent, és una càrrega que sempre, o gairebé sempre, serà molt superior al preu de l'arrendament, i ens trobarem que l'arrendatari, el dia que s'hagi fet amo de la terra, estarà en una inferioritat de condicions manifesta, perquè haurà de pagar una anualitat molt superior a la que pagava quan era arrendatari, i aleshores la seva millora serà absolutament il·lusòria.

Insisteixo en què el 4 per 100 és avui, amb tendència a decreixent, afortunadament per a tots, un interès molt corrent per al diner, quan es tracta d'un diner absolutament garantit. Dic, afortunadament per a tots, perquè tots ho reconeixem — així ho crec i penso que tots estem d'acord —. I en això el senyor Romeva em sembla que és de les poques coses que coincideix amb nosaltres, perquè s'ha declarat sempre partidari de Lleó XIII, i jo no usaré unes paraules tant dures ni tant eloqüents quan tracti de combatre l'interès del diner — crec que tots absolutament estem d'acord en què és una de les aberracions més grosses del règim capitalista —, i si nosaltres tenim a les mans el disminuir una mica aquesta enorme aberració, farem una obra social transcendentíssima, pel que crec que no hem de desaproveitar aquesta ocasió de fer, no una revolució, que no es cap revolució disminuir el sis per cent al cinc o al quatre per cent, però és millorar molt lleugerament les condicions econòmiques dels nostres conreadors, i fer que aquest jou que representa sempre el pagar un interès del diner que s'hagi deixat, sigui reduït a un mínim admissible dintre del règim actual, és a dir, no demanem cap cosa que estigui fora dels costums corrents avui, sinó que demanem senzillament que dintre dels costums

corrents avui agafem el més favorable al conreador.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Ningú més apartat que jo del món de les finances, del qual em declaro completament aliè, i per tant jo ignoro els tipus d'interès a què els bancs poden deixar el capital per a negocis segurs — començo per no saber quins poden ésser els negocis segurs —, però jo puc dir que hi han molts propietaris actualment que tenen les finques hipotecades, en primera o en segona hipoteca, i molts no de tercera perquè no s'admet, i que em penso que paguen el set per cent, més l'impost d'utilitats, i les despeses considerables de notari, registre, etc. Per què? Allà ells; però és un fet, i fora potser curiós — potser que la Comissió també s'hauria d'haver fixat en això, i jo ja l'altre dia li feia, no un retret, sinó el favor de considerar que en la seva tasca dictaminadora havia tingut en compte tots els elements de l'economia rural de Catalunya, potser també aquest — fóra curiós veure quina serà la situació del propietari que es trobi amb un conreador que faci ús del dret d'adquisició i que tingui la finca hipotecada, pagant el set per cent...

El Sr. RIERA : És ilegal, no el pot pagar el set per cent. Hi ha una Llei d'usura. Demano per parlar.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : La Llei d'usura no ho prohibeix. Anem a donar-li caràcter retractiu, anem a fer que es tornin els diners als prestataris..., però, en fi, me n'alegro d'anar aprenent ciència financera, tipus d'interès, etc. Jo agraeixo al senyor Riera aquest aclariment, però el meu cas es el següent : Jo crec que l'esperit revolucionari que diuen, i que també ho crec, que batega en aquesta Llei, és compatible amb què ens fem càrrec de la realitat i de què no vulguem fer víctimes innecessàries, no des del meu punt de vista, sinó des del de les persones que es consideraran víctimes, però a les quals, amb això, se'ls crea una pertorbació econòmica que per ésser seva es consideren víctimes, i com que en la forma de justipreciar el preu d'adquisició, amb el qual jo estic d'acord, ja s'ha aquilatat tant i tant el preu de la finca, resultarà que gairebé — cosa en què també es podria fer un estudi comparatiu si tinguéssim estadístiques que fossin veritat — que gairebé el que es va deixar sobre una hipoteca que no s'ha cancelat, vindrà a resultar gairebé el preu de capitalització de venda en virtut del dret d'adquisició, i ens trobarem que podrà donar-se el cas que aquell propietari — jo crec que també és democràtic posar-se en el cas dels que han d'ésser objecte de les nostres iras — que aquell propietari en 15 anys cobrarà un capital gairebé igual a l'import del capital de la hipoteca que grava la seva finca, però mentre tant seguirà pagant el set per 100 ó el 8 per 100, que tampoc és usurari, més l'impost d'utilitats, i en canvi, percebrà en quinze terminis un capital igual, però en el qual no cobrarà més que el 5 per 100.

Jo no és que trenqui cap llança a favor del

propietari, sinó tenint en compte l'equitat, i no crec que la revolució deixi d'ésser revolució perquè ens fem una mica càrrec de les circumstàncies, toquem una mica més a terra i ens fem el menor nombre d'enemics possible. Es dirà que són escrúpols de monja, però jo en aquest cas em sento una mica monja.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Riera.

El Sr. RIERA : Senzillament, era perquè he interromput el senyor Simó i Bofarull i naturalment, jo tenia interès en fer un aclariment. El senyor Simó i Bofarull ha confessat la seva incompetència en matèria financera, i jo he de dir que la meua és completament nulla; però és que hi ha un precedent, que és una cosa de domini públic, per a saber la qual em penso que no s'ha d'ésser financer, perquè nosaltres, inclús, hem fet una Llei que és la d'usura, i a més és una cosa corrent i establerta que no es poden fer hipoteques, que no es poden deixar diners a més del sis per cent. Per tant, si no vaig equivocat — si m'equivoco ja em tornaran a la raó — en aquest cas ens podríem trobar de la mateixa manera per part dels altres, ens podríem trobar que hi podria haver, per exemple, un aparcer, un arrendatari o un rabassaire que anés a la usura i precisament per anar a la redempció també es podria trobar en aquest cas de què els diners que li prestessin fossin amb un tipus usurari elevat. Per tant, quant a aquesta defensa que ha fet el senyor Simó i Bofarull respecte del cas dels propietaris, ens hi podríem trobar també en el cas per part dels altres que volguessin fer la redempció.

Jo crec que quant a aquest punt, gairebé he de compartir el principi fonamental del meu amic Ruiz i Ponseti, i potser jo més aviat em decantaria per la part del 4 per 100, perquè aquí nosaltres volem donar tots els mitjans possibles per arribar a la finalitat de què el que treballa la terra pugui ésser el que la pugui obtenir. Està clar que parlem d'aquests tòpics revolucionaris, parlem de què sembla que hem de fer la revolució; però és que en la revolució hi intervenen molts conceptes, molts ordres i moltes coses, i totes les modificacions, totes les coses que es facin, sempre, com és natural i humà, tenen el seu pro i el seu contra, sempre van a favor de l'un i en contra de l'altre. Per tant les coses jo me les miro des d'un pla que és el següent : sempre que la justícia i l'equitat s'emprin a favor d'aquell conreador o treballador directe, i davant del que nosaltres propugnem, per això jo crec que la manera més útil és arribar a que l'interès dels diners que deuen servir per a la compra, fos el de 4 per 100. Ara bé : naturalment, quant a això no vull pas discrepar dels meus companys de la Comissió. L'amic Cerezo ja ha parlat i ha contestat al senyor Ruiz i Ponseti dient-li que acceptava com transacció el 5 per 100; però jo només he pres la paraula per les interrupcions que he fet a l'amic Simó i Bofarull, perquè em sembla que no és prou cortès interrompre, sinó que cal donar una explicació, que no sé si és encertada o no, però jo crec que hi ha la Llei de la usura, que prohibeix deixar diners a més del 6 per 100.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : No és per a posar-me en aquesta discussió ; però jo també he de dir-hi la meua.

El senyor Riera sosté que la renda superior al 6 per 100 és usurària. Jo això ho desconec ; però em fa l'efecte que pels diaris veiem la cotització de valors que donen el 7 per 100 sobre el valor nominal, com per exemple, els de la Telefònica.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Els bons de la Telefònica són un robatori !

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Ara bé ; el senyor Simó i Bofarull ens plantejava un problema que a primera vista feia molt d'efecte, jo ho he de reconèixer. Si el propietari obtenia un interès del 4 per 100 i es veia obligat a pagar, en mèrits de la desgràcia que havia tingut en fer una hipoteca, un 7 per 100, ah !, nosaltres li ocasionem un perjudici i no hi hauria justificació per això. Però em fa l'efecte que el propietari té una solució molt fàcil, que és donar la terra al conreador. Sobre el preu d'adquisició, evidentment, se li descompten al propietari les càrregues reals que pesen damunt de la finca ; la hipoteca és damunt de la finca, no damunt de la persona del deutor ; és un dret real. Per tant, el propietari — és molt fàcil, és allò de fer passar la «mona» a l'altre — (*Rialles.*) pot donar la terra al conreador, i en tal cas serà el conreador qui pagarà el 7 per 100, perquè la hipoteca queda sobre la finca i no sobre el deutor ; és a dir, que la solució em fa l'efecte que és molt clara i, per tant, no hi ha aquest perjudici. Una de dues : o la hipoteca no agafava íntegrament el valor de la finca, i aleshores sí que no hi ha aquest perjudici, que gairebé és impossible, o si la hipoteca, perquè se n'ha fet primera i segona, agafa tot el valor de la finca, ah !, aleshores la pot donar i es veurà lliure de la càrrega i la càrrega haurà de repercutir sobre el conreador, el qual ja s'hi haurà de pensar una mica si reflexiona que damunt d'ell va a paràr una hipoteca en aquestes circumstàncies.

Per tant, em fa l'efecte que això que a mi se m'ha acudit ara, se li acudirà a tot propietari que es trobi amb una hipoteca d'aquestes, que tindrà més temps per a rumiar-ho, passant la finca al conreador per tot el seu valor dient, «us la regalo, no vull res d'aquests quinze anys».

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Senyors Diputats : Jo he d'intervenir en aquesta discussió perquè em sembla que tots plegats no tenim en compte una raó.

El Sr. Ruiz i Ponseti m'ha fet una al·lusió amable i directa ; evidentment sóc contrari de la usura, però és que oblidem una cosa, que aquí es tracta d'un cas en què no deixem opció al propietari.

El Sr. FRONJOSA : Em permet ? Aquí tractem un cas que passa a la terra.

El Sr. ROMEVA : Sí. No deixem opció al propietari per a dir si vol o no deixar aquest valor, sinó

que li obliguem. En lloc de cobrar-ho de cop, no és que anem a oferir-li al propietari : «Aquí teniu el valor de la terra com hem estipulat», i que aleshores sigui el propietari el que digui : «Bé, jo més m'estimaria que no m'ho paguéssiu ara ; ja ho arranjarem després». No, que és a l'inrevés. Li diem : «Hem estipulat que la terra val tant, però hem decidit que no cobris ara, sinó en aquesta forma». I aleshores el problema té un altre aspecte. Si el propietari obté al moment de fer-se efectiu el dret d'adquisició, la integritat del valor que se li ha adjudicat, pot fer ús d'aquell capital i pot fer-ne un ús que no sigui precisament de renda, sinó que pot aplicar-lo a fins que comportin una activitat seva, un treball, pot fer una cosa que és el que nosaltres hauríem de tenir tendència que es fes en tot moment : que el capital que tingui a les seves mans sigui una cosa damunt de la qual pugui aplicar la seva activitat personal i sigui on descansi el rendiment del seu treball. I és això precisament el que li treiem en concedir aquests quinze terminis, perquè aleshores al propietari el convertim per força en un rendista durant aquells quinze anys. És una cosa que té un valor moral, social i fins psicològic, perquè ha passat — em direu que no s'ha de tenir en compte, però tot es pot tenir en compte en aquest món — en llocs on s'ha volgut fer això, que la conseqüència pràctica és que al cap dels quinze anys el propietari d'aquella propietat no se n'ha vist res.

Per tant, jo entenc que aquí no es tracta d'una cosa que poguem considerar usurària, perquè comencem per a no concedir al propietari opció a fer o no fer ús d'aquesta mena de préstec que representa això. Li prenem una terra, un valor, i l'impossibilitatem de posar en funcions immediates aquell valor. Per tant, jo crec que no és cap exageració mantenir un tant per cent que equivaldria al d'una inversió en valors públics.

Però hi ha una altra raó, i potser dintre d'aquesta altra trobarem una fórmula. Perquè aquí no hi ha opció, tal com ve aquest article, si no entre dues solucions, o cobrar al comptat, o en quinze terminis. No hi ha una fórmula intermitja ? Per què els terminis no poden ésser deu, no poden ésser sis, vuit o dotze ?, i aleshores, ¿per què no fem una escala d'interessos aplicats a la variació que puguin tenir els terminis que es concertin ? Aquí diu : «El conreador podrà pagar el preu d'adquisició fixat, en una sola vegada o en quinze terminis».

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Evident, com que és un benefici el pagar aquesta quantitat en quinze terminis i amb un interès baix. Quin avantatge tindria en pagar de cop ? Cap.

El Sr. ROMEVA : Bé ; per aquesta mateixa raó que farà que el propietari es vegi obligat sempre a atènyer-se als quinze terminis, és pel que nosaltres hem de defensar-li una compensació, perquè aquí no hi veiem més que el gran propietari ; jo a aquest potser no li tinc tant respecte, perquè té més recursos i potser el volum de les seves propietats el pot sostenir, però tal com anem fent la Llei, els que es queixaran primer seran els propietaris petits, que a Catalunya n'hi han moltíssims. És una cosa real, de manera que jo seria partidari de mantenir l'article tal com està.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Sembla que no ens podem entendre respecte la fixació d'aquest interès. Jo tenia l'esperança que els homes autènticament conreadors, no pas els conreadors ciutadans com els que s'asseuen al banc de la Comissió, sinó els conreadors, com el senyor Riera, coincidrien amb nosaltres, és a dir, considerarien que aquest interès del 4 per 100 si d'alguna cosa peca és d'excessiu, per quant grava al conreador. Jo lamento haver perdut l'esperança de coincidir amb el senyor Romeva, perquè jo el considerava *a priori* tan bona persona com Lleó XIII i veig que n'hi falta un bon tros, perquè Lleó XIII, abominava dels interessos, quan es tractava d'interessos entre homes, amb persones de carn i ossos, d'interessos pagats amb diners o sobre les terres; i el senyor Romeva sols abomina els interessos quan es tracta de negocis celestials, però quan es tracta d'interessos sobre les terres, prefereix el 6 al 4. (*Rialles.*) I per això, li diem que no el considerem tan bona persona com Lleó XIII.

En quan a la posició del senyor Simó i Bofarull, és naturalment paradoxal, com ho són sempre les posicions del senyor Simó. (*Rialles.*)

Se'm dirà que hi haurà propietari que paga el 8 per 100 per una hipoteca, i si només cobra el 4 del conreador, haurà d'afegir el 4 restant; i jo diria en aquest cas al senyor Simó i a tots, que això és un just càstig a la seva idiotesa, perquè un propietari que sap que la seva finca està pròxima a ésser víctima del dret d'adquisició, si contracta una hipoteca a base del 8 per 100 és una persona perfectament idiota, i es comprèn que arribi aquesta situació dramàtica que representa un just càstig a la seva idiotesa.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: L'equivocat és el que fa el préstec en aquests casos!

El Sr. RUIZ I PONSETI: Però hi ha una cosa molt més greu, en les conseqüències que podem deduir nosaltres en aquest debat, i és que un hom quan parla entre Advocats, sempre aprèn alguna trapelleria, i la trapelleria grossa és la que ens ha ensenyat aquí el senyor Conseller de Justícia i Dret, fins el punt de què crec que ens obliga a tots a parar en aquest punt la discussió i pensar millor, perquè ara resulta que segons l'articulat d'aquesta Llei, que els que no som Advocats i no tenim tanta malícia, no ens hi havíem fixat bé, podem deixar abocats els conreadors de Catalunya no a pagar el 6 per 100 sinó el 7 i fins el 8 per 100. I fins direm més: després de les paraules pronunciades pel senyor Conseller de Justícia i Dret, nò hi haurà cap conreador de Catalunya que pagui menys del 8 per 100, perquè tots els propietaris tindran un Advocat que els hi concertarà el dia abans de poder fer ús del dret d'adquisició, una hipoteca; i aquesta hipoteca, amb el seu 8 per 100, revertirà sobre l'esquena del pobre conreador. Es per això que demanem a la Comissió que aturi en aquest punt la discussió d'aquest article: primerament per a veure, si arribem al convenciment de què el 4 per 100 ha d'ésser la xifra màxima, i en segon terme perquè hem d'estudiar la manera de què no pugui ésser burlat aquest 4 per 100, amb

aquells subterfugis que ens ha dibuixat el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: El punt que ha manifestat el senyor Ruiz i Ponseti no té res que veure amb la qüestió de l'art. 51. L'article 51 fa referència al pagament de les quantitats degudes. L'article 51 fa referència a l'interès que s'ha de pagar; i nosaltres ja hem dit que no podem admetre el rebaixar al 4 per 100, perquè és aquest el percentatge mínim que es pot considerar com a tipus de l'interès quan hi ha abundància de diners. Així i tot, no és el preu mínim el 4 per 100; i desgraciadament no estem en aquells moments en què el senyor Ruiz i Ponseti parlava dient que sortosament ens trobarem aviat en què el diner baixi d'interès, i les normes generals dels préstecs en els bancs oficials són superiors al 4 i al 5 per 100. Per això nosaltres hem rebaixat el tipus del 6 per 100 no com a regateix, sinó per considerar-lo just, i hem assenyalat el 5 per 100.

Així, doncs, mantenim l'art. 51 tal com ve redactat, amb l'única modificació de què allà on diu «6 per 100» deu dir «5 per 100».

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Prou sabem que les consideracions que fèiem es referien a un article distint al que estem discutint, però tenen per nosaltres una tal gravetat les manifestacions que ha fet el senyor Conseller de Justícia i Dret, i són tan radicalment diferents i contradictòries a les manifestacions que acaba de fer el senyor President de la Comissió, que jo encara que entenc molt poc en aquests assumptes d'interpretació de Lleis, he sentit dir als Advocats que quan una Llei no s'entén prou bé, s'acudeix als debats parlamentaris que han donat lloc a la creació de la Llei; i així, en certa manera, aquelles paraules pronunciades aquí pel Conseller de Justícia i Dret vénen a ésser un complement interpretatiu d'aquest art. 50, que és quelcom confusoriari; però aquest complement interpretatiu ha vingut donat en sentit contradictori pel senyor President de la Comissió. I, ah!, això és una vinya pels Advocats, perquè no sols és l'article el que pot donar lloc a dubtes, sinó que hi han les explicacions parlamentàries, igualment autoritzades, que es contradueixen, i d'això neixeran una pila de plets que aniran als Tribunals, plets que duraran una eternitat, fins el punt de què segurament haurà mort el conreador quan s'acabi el plet. Per això voldríem la situació més clara i voldríem veure prevaldre l'explicació contundent que acaba de donar el senyor Cerezo respecte aquest art. 50. És a dir, que aquestes càrregues que gravin les terres, són càrregues purament en diner, càrregues en metàl·lic dels contractes anteriors i exteriors que puguin tenir els propietaris amb els que els hi hagi deixat els diners, ell ja s'arranjarà. Si el que deu és una quantitat de diner i per aquest diner paga usuàriament, mitjans té per a denunciar el seu contracte, però de cap manera que no pugui traspassar mai un contracte abusiu o no abusiu al conreador.

I respecte a la fixació del 4 per 100, afirmem que la considerem molt justa, perquè és un tant per cent remunerador pel que té fet un préstec amb tanta seguretat com representa aquesta venda diferida de la terra, que no té res a veure en absolut per les seves diferències, amb aquells préstecs bancaris de què ens parlava el senyor Cerezo que fan els bancs oficials, amb referència a efectes comercials i efectes amb valors que són tots ells volatilitzables i en canvi la terra no és volatilitzable. Per això considerem tan fonamental aquesta fixació del 4 per 100, que quan s'arribi al moment de determinar la sort d'aquesta esmena, demanarem votació nominal.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : El senyor Conseller de Justícia i Dret té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : No m'explico que hi hagi cap contradicció entre les paraules que ha pronunciat el President de la Comissió i les que he pronunciat jo. El fet és que el senyor Simó ha volgut fer un argument extremant la nota ; i, naturalment, en extremar la nota, aleshores jo he aprofitat l'haver extremat la nota a base d'un 7 per 100 d'un propietari el qual estés afectat per una hipoteca ; i aleshores, aprofitant aquest argument extremat que s'havia fet, he procurat demostrar que era tan extremat que es convertia en contra d'ell, perquè no hi havia problema pel propietari.

Ara, bé, aquí hi ha el següent : L'article 50 diu i no pot deixar de dir, que del preu d'adquisició es deduirà el valor de les càrregues que gravin les terres. Evidentment, les càrregues, els drets reals, posats concretament sobre una hipoteca no graven la persona que és el deutor. Graven la terra en una part que s'extén a tot allò que fa referència a allò consignat al registre de la Propietat ; és a dir, si a una peça de terra hi ha una hipoteca, el creditor li és igual que sigui el propietari d'aquella terra, perquè el que li respon és la terra i l'interès que estigui pactat també li és igual qui li pagui, perquè si no li paguen vindrà l'incompliment del contracte d'hipoteca i llavors podrà realitzar la terra.

Això és una realitat i contra aquesta no hi va la Llei. Ara, que això té una compensació natural i aquesta és la següent. No ens enganyem, difícilment es troba una hipoteca pel valor total de la terra, perquè això no és negoci per a ningú ni pel mateix propietari. Per tant, la hipoteca es farà sobre la meitat, un terç, i en alguns casos sobre dos terços del valor de la terra, i quan la Junta arbitral valoritzi la terra, en valoritzar-la i en fixar el preu d'adquisició es veurà si aquest és superior o inferior a les càrregues de la finca. Difícilment hi hauran finques el preu de les quals sigui inferior al valor de les càrregues, i es deduirà de la part que s'hagi de pagar al propietari la part que representi la càrrega que hi hagi sobre la finca que és el que diu l'art. 50. I en deduir-se la càrrega real, no es tindrà solament en compte el capital, sinó també l'interès, perquè aquest anirà a càrrec del conreador que vulgui exercitar el dret d'adquisició i en fer-se la deducció no es tindrà solament

en compte el valor del capital, sinó també el dels interessos, que també és una càrrega, i això representa el capital i els interessos. És a dir, que això pràcticament és una qüestió que no es podia deixar de consignar i s'ha posat en benefici del conreador i en la seguretat de què pràcticament no suscitarà cap mena de dificultat.

El senyor Ruiz i Ponseti, amb una por que jo qualificaria d'infantil, referent als advocats i a la Justícia, veu la possibilitat de què tots els propietaris inventin una hipoteca per la totalitat del valor de la finca fixant un interès del 7 per 100 i evitant, amb això, el dret d'adquisició.

I quins avantatges trobaríem amb això? Haurien de pagar molts diners i aquesta hipoteca inventada implicaria una despesa molt gran, feta amb quina finalitat? Amb la de quedar-se la terra? Ells podran evitar el dret d'adquisició ; però no el d'arrendament, perquè la terra continuaria en arrendament, i en definitiva, veurien que la terra els ha produït una despesa que no els ha estat recompensada per res i haurien de pagar unes utilitats, drets reals, les despeses d'inscripció, i veurien gravada la seva propietat sense cap utilitat per a evitar el dret d'adquisició com a represàlia.

Aquesta és una cosa que no es podria evitar. És una cosa absurda. I si un propietari inventa una hipoteca damunt d'una finca a nom d'una persona determinada, no pot ésser inventada, també, perquè davant del Notari hi ha de comparèixer, i si és una persona amb la qual hi té una absoluta confiança i li dona una dret damunt d'aquesta terra, el dia que la perdi, l'altre es podrà apropiat de la terra, i per a fer això necessita pagar les despeses de Notari, les corresponents als drets reals, a la inscripció, i haurà de pagar utilitats cada any per un préstec que li resultarà car i, a més, no podrà evitar l'exercici del dret del conreador.

El que diu el senyor Ruiz i Ponseti és extremar tant els arguments que és impossible salvar-ho i, per tant, jo li prego que no tingui aquests recels, perquè aquest article ha estat fet evidentment a benefici del conreador, deixant salvat allò normal de les càrregues d'una finca que, essent reals es dedueixin del preu d'adquisició que s'hagi de pagar al propietari.

I en quant a l'art. 51, també he de dir que trobo bé el del 5 per 100, perquè crec que són raons molt fortes les del senyor Romeva, perquè no deixem la utilització del capital al propietari, i com que no li deixem la utilització perquè en faci el que vulgui, inclús per a crear una indústria, és natural que li donguem al menys una renda que sigui la normal i en aquest sentit crec que el 5 per 100 està bé ; no és ni excessiu ni tampoc massa reduït. Perquè quan el conreador paga el 5 per 100, de fet no paga el preu d'arrendament.

El Sr. PRESIDENT : S'aprova l'esmena?

El Sr. RUIZ I PONSETI : Demano votació nominal.

El Sr. PRESIDENT : Resta pendent de votació.

Se suspèn aquest debat.

ORDRE DEL DIA**per a la sessió de dijous**

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei de contractes de conreu.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de cooperatives.

4. Votació definitiva del Projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.

5. Votació definitiva del Projecte de Llei donant validesa als acords de destitució de funcionaris adoptats pels Ajuntaments elegits el 12 d'abril del 1931.

6. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial (contractes de conreu) proposant una nova redacció dels Capítols V, «Drèt d'adquisició», i VI, «El contracte de rabassa morta».

(S'aixeca la sessió a un quart de nou de la vetlla i onze minuts.)